ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*Yves Bot*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 17. septembrī[1]

Apvienotās lietas C-659/13 un C-34/14

C & J Clark International Ltd (C-659/13)
pret
The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs
(Pirmās instances tiesas (Nodokļu palāta) (*First-tier Tribunal* (*Tax Chamber*) (Apvienotā Karaliste)) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)
un
Puma SE (C-34/14)
pret
Hauptzollamt Nürnberg

(Minhenes Finanšu tiesas (Finanzgericht München (Vācija)) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Dempings — Regulas (EK) Nr. 1472/2006 spēkā esamība — Konkrētu tādu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu imports, kuriem ir ādas virsma

1. Šajās lietās Tiesa ir aicināta lemt, vai Padomes 2006. gada 5. oktobra Regula (EK) Nr. 1472/2006, ar kuru uzliek galīgo antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, ko piemēro tādu konkrētu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa[2], ir jāpasludina par spēkā neesošu, pamatojoties it īpaši uz to, ka Eiropas Komisija nav izskatījusi Ķīnas un Vjetnamas eksportētāju ražotāju pieprasījumus iegūt tāda uzņēmuma statusu, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos (turpmāk tekstā – "tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma statuss". Tiesai būs jālemj arī par to, kādas būtu šādas spēkā neesamības sekas.

I – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Starptautiskās tiesības*

2. Līgums par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VI panta īstenošanu (PTO-VVTT 1994)[3] ir ietverts Līguma par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu[4] 1.A pielikumā.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — OV L 275, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētā regula".

3 — OV 1994, L 336, 103. lpp.; turpmāk tekstā – "Antidempinga nolīgums".

4 — Līgums, kas ir parakstīts Marakešā 1994. gada 15. aprīlī un apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.).

3. Antidempinga nolīguma 6.10. pantā ir noteikts:

"Institūcijas, kā noteikums, nosaka individuālu dempinga starpību (maržu) katram izmeklēšanā esošās līdzīgās preces zināmajam attiecīgajam eksportētājam vai ražotājam. Gadījumos, kad eksportētāju, ražotāju, importētāju vai ietverto preču veidu skaits ir tik liels, ka tas padara šādu noteikšanu neiespējamu, institūcijas var aprobežot izmeklēšanu vai nu līdz saprātīgam ieinteresēto pušu vai preču skaitam, izmantojot paraugus, kuri ir statistiski derīgi, pamatojoties uz atlases laikā institūcijām pieejamo informāciju, vai līdz vislielākajam eksporta apjoma no attiecīgās valsts procentuālajam īpatsvaram, ko var reāli izmeklēt."

4. Saskaņā ar šī nolīguma 9.2. punktu:

"Ja antidempinga nodeva tiek piemērota kādai precei, šāda antidempinga nodeva tiek iekasēta attiecīgajā apmērā katrā gadījumā atsevišķi, nepieļaujot diskrimināciju, par šādas preces importu no visiem avotiem, kas atzīti par dempingam pakļautiem un kaitējumu radošiem, izņemot importus no tiem avotiem, no kuriem šī Līguma ietvaros pieņemti cenu labojumi. Institūcijām jānorāda attiecīgās preces piegādātājs vai piegādātāji. Ja tomēr ir iesaistīti vairāki piegādātāji no vienas un tās pašas valsts un nav iespējams nosaukt visus šos piegādātājus, institūcijas var nosaukt attiecīgo piegādātāju valsti. Ja ir iesaistīti vairāki piegādātāji no vairāk nekā vienas valsts, varas iestādes var nosaukt vai nu visus iesaistītos piegādātājus, vai, ja tas nav reāli iespējams, visas iesaistītās piegādātājas valstis."

B – *Savienības tiesības*

1) Muitas kodekss

5. Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 236. pantā [5] ir noteikts:

"1. Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļi ir jāatmaksā, ja tiek konstatēts, ka to maksāšanas brīdī šāda muitas nodokļu summa pēc likuma nav bijusi maksājama vai ka tā iegrāmatota pretēji 220. panta 2. punktam.

Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļus atlaiž, ja tiek konstatēts, ka iegrāmatošanas brīdī šāda muitas nodokļu summa pēc likuma nav bijusi maksājama vai ka tā iegrāmatota pretēji 220. panta 2. punktam.

Atmaksu vai atlaišanu neizdara, ja par pamatu tādas summas samaksai vai iegrāmatošanai, kura pēc likuma nav bijusi maksājama, bijusi attiecīgās personas apzināta rīcība.

2. Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļus atmaksā vai atlaiž, pamatojoties uz iesniegumu, kas attiecīgajai muitas iestādei iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad šo muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam.

Šo termiņu pagarina, ja attiecīgā persona sniedz pierādījumus, ka minētajā termiņā iesniegumu nav varējusi iesniegt neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ.

Ja šajā laikā muitas dienesti paši atklāj, ka pastāv kādi no 1. punkta pirmajā un otrajā daļā aprakstītajiem apstākļiem, tie atmaksā vai atlaiž nodokli pēc savas ierosmes."

5 — OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss".

2) Pamatregula

6. Padomes 1995. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 384/96 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis [6], mērķis ir transponēt Antidempinga nolīgumā ietvertos antidempinga noteikumus. Šajā nolūkā tajā ir iekļauti noteikumi, kas attiecas it īpaši uz dempinga starpības (maržas) noteikšanu, izmeklēšanas uzsākšanu un veikšanu, pagaidu un galīgo pasākumu ieviešanu, kā arī antidempinga pasākumu ilgumu un atkārtotu izskatīšanu.

7. Pamatregulas 1. pantā ir noteikts:

"1. Antidempinga nodevu [maksājumu] var piemērot visām precēm par dempinga cenām, kuru brīva apgrozība Kopienā rada zaudējumus.

2. Preci uzskata par dempinga preci, ja to eksportē uz Kopienu par cenu, kas parastās tirdzniecības operācijās eksportētājvalstī ir zemāka, salīdzinot ar līdzīgas preces cenu.

[..]"

8. Šīs regulas 2. pantā ir noteikts:

"A. Normālā vērtība

1. Normālo vērtību parasti nosaka, pamatojoties uz cenām, kādas eksportētājvalstī ir maksājuši vai maksās neatkarīgie klienti.

Taču gadījumos, kad eksportētājs eksportētājvalstī neražo vai nepārdod līdzīgu preci, normālo vērtību var noteikt, pamatojoties uz citu pārdevēju vai ražotāju cenām.

Cenas, ko izmanto puses, kuras izrādās saistītas vai ir savstarpēji vienojušās par kompensāciju mehānismu, nedrīkst uzskatīt par parastajās tirdzniecības operācijās izmantojamām cenām un nedrīkst izmantot, lai noteiktu normālo vērtību, ja vien nav noteikts, ka šādas attiecības cenu neietekmē.

Lai noteiktu, vai divas puses ir vienojušās, ir jāņem vērā saistītu pušu definīcija, kas ir ietverta Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus [..] Regulai Nr. 2913/92 [7], 143. pantā.

2. Lai noteiktu normālo vērtību, parasti izmanto pašmāju patēriņam paredzētas līdzīgas preces pārdošanas apjomu, ja tas veido 5 % vai vairāk no attiecīgās preces pārdošanas apjoma Kopienā.

Taču var izmantot arī mazākus pārdošanas apjomus, ja, piemēram, noteiktās cenas uzskata par raksturīgām attiecīgajam tirgum.

3. Ja parastajās tirdzniecības operācijās nav novērojams identiskās preces noiets vai tas ir nepietiekams, vai arī konkrētā tirgus situācija neļauj veikt pienācīgu salīdzināšanu, identiskās preces normālo vērtību aprēķina, pamatojoties uz ražošanas izmaksām preces izcelsmes valstī, kurām pieskaitītas pārdošanas, vispārējās un administratīvās izmaksas saprātīgā apmērā, kā arī peļņa, vai arī pamatojoties uz

6 — OV L 56, 1. lpp., un labojums – OV 2000, L 263, 34. lpp. Regula, kas ir grozīta ar Padomes 2005. gada 21. decembra Regulu (EK) Nr. 2117/2005 (OV L 340, 17. lpp.; turpmāk tekstā – "pamatregula").

7 — OV L 253, 1. lpp.

parastajās tirdzniecības operācijās izmantotajām eksporta cenām, eksportējot preci uz atbilstīgu trešo valsti, ar noteikumu, ka šīs cenas ir reprezentatīvas cenas. Var uzskatīt, ka attiecīgajam izstrādājumam pirmās daļas nozīmē ir īpaša tirgus situācija, *inter alia*, ja cenas ir mākslīgi pazeminātas, ja notiek ievērojama bartera tirdzniecība vai ja ir noslēgti nekomerciāli pārstrādes nolīgumi.

4. Līdzīgas preces pārdošanu eksportētājvalsts pašmāju tirgū vai eksportētās preces pārdošanu trešā valstī par cenām, kas ir zemākas par vienas vienības ražošanas izmaksām (nemainīgajām un mainīgajām), kurām pieskaitītas pārdošanas, vispārējās un administratīvās izmaksas, cenas dēļ var neuzskatīt par parastām tirdzniecības operācijām un var neņemt vērā, nosakot normālo vērtību, tikai tādos gadījumos, ja ir konstatēts, ka šāda pārdošana notiek ievērojamos apjomos ilgākā laikposmā, turklāt par cenām, kas neļauj segt izmaksas saprātīgā laikposmā.

Ja cenas, kas pārdošanas brīdī ir zemākas par izmaksām, pārsniedz vidējās svērtās izmaksas izmeklēšanas laikā, uzskata, ka šādas cenas paredz izmaksu segšanu saprātīgā laikposmā.

Par ilgāku laikposmu parasti uzskata vienu gadu, bet tas nekādā gadījumā nav mazāks par sešiem mēnešiem, un uzskata, ka šādā laikposmā preci pārdod ievērojamos apjomos par cenu, kas ir zemāka par vienas vienības izmaksām, ja nosaka, ka vidējā, svērtā pārdošanas cena ir zemāka par vidējām, svērtajām vienas vienības izmaksām vai ka noiets, pārdodot preci par cenu, kas ir zemāka par vienas vienības izmaksām, ir vismaz 20 % no pārdošanas apjoma, ko izmanto, lai noteiktu normālo vērtību.

5. Izmaksas parasti aprēķina, pamatojoties uz izmeklēšanai pakļautās puses saglabāto dokumentāciju, ar noteikumu, ka šāda dokumentācija ir saskaņā ar vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem attiecīgajā valstī un ka ir parādīts, ka dokumentācija pieņemami atspoguļo ar ražošanu un attiecīgās preces pārdošanu saistītās izmaksas. Ja izmaksas, kas saistītas ar attiecīgā izstrādājuma ražošanu un pārdošanu, nav pienācīgi atspoguļotas attiecīgās puses pierakstos, tās koriģē vai nosaka, pamatojoties uz citu tās pašas valsts ražotāju vai eksportētāju izmaksām vai arī, ja tāda informācija nav pieejama vai izmantojama, uz citiem pamatotiem apsvērumiem, iekļaujot informāciju, kas iegūta no citiem reprezentatīviem tirgiem.

Tiek aplūkoti iesniegtie pierādījumi par izmaksu pienācīgu sadali ar noteikumu, ka ir parādīta šāda sadalījuma izmantošana vēsturiskā aspektā. Ja trūkst piemērotākas metodes, priekšroku dod izmaksu sadalei, pamatojoties uz apgrozījumu. Izmaksas attiecīgi koriģē, ņemot vērā tos vienreizējos izmaksu posteņus, kas attiecas uz ražošanu šobrīd un/vai nākotnē, ja vien tas jau nav atspoguļots izmaksu sadalē saskaņā ar šo daļu.

Ja kādā izmaksu segšanas laikposmā uz izmaksām atstāj ietekmi jaunas materiāli tehniskās bāzes izmantošana ražošanā, kurai ir nepieciešami ievērojami papildu ieguldījumi, vai arī zemi jaudas izmantošanas līmeņi, kam par iemeslu ir uzņēmuma darbības uzsākšana, kura notiek izmeklēšanas laikā vai tā daļā, saskaņā ar iepriekšminētajiem sadales noteikumiem šāda posma beigās piemēro uzņēmuma darbības uzsākšanas posma vidējās izmaksas, un attiecīgajā laikposmā tās šādā apmērā iekļauj 4. punkta otrajā daļā minētajās vidējās svērtajās izmaksās. Uzņēmuma darbības uzsākšanas posma ilgumu nosaka, ņemot vērā attiecīgā ražotāja vai eksportētāja apstākļus, bet tas nedrīkst pārsniegt izmaksu segšanas laikposmam atbilstīgu sākumposmu. Lai koriģētu izmeklēšanas laikā piemērojamās izmaksas, ņem vērā informāciju par uzņēmuma darbības uzsākšanas posmu, kas pārsniedz šo laikposmu, ja to iesniedz pirms pārbaudes vizītēm un trīs mēnešu laikā pēc izmeklēšanas uzsākšanas.

6. Pārdošanas, vispārējo un administratīvo izmaksu, kā arī peļņas summas balstās uz faktiskajiem datiem par līdzīgas preces ražošanu un pārdošanu parastās tirdzniecības operācijās, ko veic izmeklēšanai pakļautais eksportētājs vai ražotājs. Ja, pamatojoties uz šo, šādas summas nav iespējams noteikt, tās var noteikt, pamatojoties uz:

a) vidējām, svērtajām, faktiskajām summām, kas ir konstatētas citiem izmeklēšanai pakļautajiem eksportētājiem vai ražotājiem, kas nodarbojas ar līdzīgas preces ražošanu un pārdošanu izcelsmes valsts iekšējā tirgū;

b) faktiskajām summām, ko piemēro tās pašas vispārīgās preču kategorijas ražošanai un pārdošanai parastajās tirdzniecības operācijās, kuras veic attiecīgais eksportētājs vai ražotājs izcelsmes valsts iekšējā tirgū;

c) jebkurām citām saprātīgām metodēm ar noteikumu, ka šādi noteiktā peļņas summa nepārsniedz peļņu, ko parasti gūst citi eksportētāji vai ražotāji, pārdodot tajā pašā vispārīgajā kategorijā ietilpstošās preces izcelsmes valsts iekšējā tirgū.

7.

a) Ja preci importē no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas [..], normālo vērtību nosaka, pamatojoties uz cenu vai salikto vērtību kādā trešā valstī ar tirgus ekonomiku, vai uz cenu, par kādu šī trešā valsts pārdod preces uz citām valstīm, ietverot Kopienu, vai, ja tas nav iespējams, izmantojot jebkuru citu saprātīgu pamatu, ietverot cenu, kāda Kopienā ir samaksāta vai tiks maksāta par līdzīgu preci, – ja nepieciešams, šo cenu koriģē, ietverot saprātīgu peļņas procentu.

   [..]

b) Veicot antidempinga izmeklēšanu attiecībā uz importu no Ķīnas Tautas Republikas, Vjetnamas [..], normālo vērtību nosaka atbilstīgi 1.–6. punktam, ja, pamatojoties uz pienācīgi argumentētiem iesniegumiem, ko iesniedz viens vai vairāki izmeklēšanai pakļauti ražotāji, un saskaņā ar c) apakšpunktā minētiem kritērijiem un procedūrām iespējams pierādīt, ka konkrētie ražotāji attiecībā uz līdzīgu produktu ražošanu un pārdošanu darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos. Ja to nav iespējams veikt, tad piemēro saskaņā ar a) apakšpunktu paredzētos noteikumus.

c) Saskaņā ar b) apakšpunktu pieprasījums ir jāiesniedz rakstveidā, un tajā ir jābūt pietiekamiem pierādījumiem par to, ka ražotājs darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, tas ir, ja:

   — uzņēmumu lēmumi par cenām, izmaksām un ieguldījumiem, piemēram, ietverot izejvielas, tehnoloģiju un darbaspēka izmaksas, produkcijas izlaidi, realizāciju un investīcijām, tiek pieņemti, reaģējot uz tirgus informāciju, kas atspoguļo pieprasījumu un piedāvājumu, bez valsts nozīmīgas iejaukšanās šai ziņā, un lielāko ieguldījumu izmaksas būtībā atspoguļo tirgus vērtības,

   — uzņēmumiem ir viens skaidrs grāmatvedības pamatdokumentu kopums, kuram veic neatkarīgu auditu saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un ko piemēro visās jomās;

   — uzņēmumu ražošanas izmaksas un finansiālo stāvokli neietekmē nozīmīgi izkropļojumi, kas mantoti no agrākās sistēmas, kurā nebija tirgus ekonomikas, jo īpaši attiecībā uz aktīvu nolietojumu, citiem norakstījumiem, bartera darījumiem un samaksu, kompensējot parādus,

   — uz attiecīgajiem uzņēmumiem attiecas tiesību akti par bankrotu un īpašumtiesībām, kas garantē juridisku noteiktību un uzņēmumu darbības stabilitāti

un

— valūtas konvertēšana notiek atbilstīgi valūtas kursam tirgū.

To, vai ražotājs atbilst iepriekšminētajiem kritērijiem, konstatē trīs mēnešu laikā pēc izmeklēšanas uzsākšanas pēc īpašām konsultācijām ar Padomdevēju komiteju un pēc tam, kad Kopienas nozarei ir bijusi iespēja izteikt savas piezīmes. Šis konstatējums paliek spēkā visu izmeklēšanas laiku. [..]"

9. Pamatregulas 3. pants ir formulēts šādi:

"1. Ja nav norādīts citādi, ievērojot šo regulu, termins "zaudējumi" nozīmē būtiskus zaudējumus Kopienas ražošanas nozarei, būtisku zaudējumu draudus Kopienas ražošanas nozarei vai šādas ražošanas nozares veidošanās būtisku aizkavēšanu, un to interpretē saskaņā ar šā panta noteikumiem.

2. Zaudējumu noteikšanā pamatojas uz tiešiem pierādījumiem un objektīvi pārbauda gan a) importa par dempinga cenām apjomu un ietekmi uz līdzīgu preču cenām Kopienas tirgū, gan b) šāda importa turpmāko ietekmi uz Kopienas ražošanas nozari.

[..]

7. Tāpat arī pārbauda citus zināmos faktorus, ne tikai importu par dempinga cenām, kas vienlaikus rada zaudējumus Kopienas ražošanas nozarei, lai nodrošinātu to, ka saskaņā ar 6. punktu šādu pārējo faktoru radītie zaudējumi netiek saistīti ar importu par dempinga cenām. Šajā ziņā apskatāmie faktori ietver to importēto ražojumu apjomu un cenu, kas nav preces par dempinga cenām, pieprasījuma samazināšanos vai izmaiņas patēriņa modelī, tirdzniecības ierobežojumus un konkurenci starp trešo valsti un ražotājiem Kopienā, tehnoloģiju attīstību un Kopienas ražošanas nozares eksporta rezultātus un ražīgumu.

[..]"

10. Saskaņā ar šīs regulas 5. pantu ar nosaukumu "Lietas izskatīšanas uzsākšana":

"1. Izņemot gadījumus, ko paredz 6. punkts, par dempingu uzskatāmas darbības pastāvēšanu, pakāpi un sekas sāk izmeklēt pēc rakstiskas sūdzības saņemšanas no fiziskas vai juridiskas personas, vai apvienības, kam nav juridiskas personas statusa, bet kas rīkojas Kopienas ražošanas nozares vārdā.

[..].

4. Izmeklēšanu atbilstīgi 1. punktam neuzsāk, ja vien nav noteikts, pamatojoties uz to, kādā mērā Kopienas līdzīgā ražojuma ražotāji atbalsta sūdzību vai iebilst pret to, ka sūdzību iesniegusi Kopienas ražošanas nozare vai sūdzība ir iesniegta tās vārdā. Uzskata, ka sūdzību iesniegusi Kopienas ražošanas nozare vai sūdzība ir iesniegta tās vārdā, ja to atbalsta tie Kopienas ražotāji, kuru kopējā produkcija veido vairāk nekā 50 % no līdzīgā ražojuma kopējās produkcijas, ko saražo tās Kopienas ražošanas nozares daļa, kas vai nu atbalsta sūdzību, vai iebilst pret to. Taču neuzsāk nekādu izmeklēšanu, ja tie Kopienas ražotāji, kuri nepārprotami atbalsta sūdzību, ražo mazāk nekā 25 % no kopējā saražoto līdzīgo preču apjoma, ko saražojusi Kopienas ražošanas nozare.

[..]"

11. Minētās regulas 9. pantā ir noteikts:

"[..]

5. Preču importam no visiem avotiem, par kuru konstatēts, ka tas ir imports par dempinga cenām un rada zaudējumus, ikreiz piemēro attiecīgu antidempinga maksājumu, nepieļaujot diskrimināciju, ja vien tas nav imports no avotiem, kuru piedāvātās saistības ir pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem. Ar regulu, ar ko piemēro maksājumu, nosaka katra piegādātāja maksājumu vai arī, ja tas nav iespējams, parasti 2. panta 7. punkta a) apakšpunkta minētajos gadījumos nosaka attiecīgās piegādātājvalsts maksājumu.Ja piemēro 2. panta 7. punkta a) apakšpunktu, individuālo maksājumu tomēr nosaka eksportētājiem, kas, pienācīgi pamatojot, var pierādīt:

a) ka tie, ja firmas vai kopuzņēmumi pilnīgi vai daļēji pieder ārvalstniekiem, var brīvi repatriēt kapitālu un peļņu;

b) ka eksporta cenas un daudzumi, un pārdošanas noteikumi ir brīvi noteikti;

c) ka vairākums akciju pieder privātpersonām; valsts ierēdņi, kas ir valdē vai ieņem galvenos amatus vadībā, ir mazākumā, vai arī ir jāpierāda, ka uzņēmējsabiedrība tomēr ir pietiekami neatkarīga no valsts iejaukšanās;

d) ka valūtas maiņas kursu pārrēķina atbilstīgi tirgus likmei; un

e) ka valsts iejaukšanās nepieļauj pasākumu apiešanu, ja individuālajiem eksportētājiem piemēro dažādas maksājuma likmes.

6. Ja Komisija ir ierobežojusi pārbaudi saskaņā ar 17. pantu, jebkurš antidempinga maksājums, ko piemēro precēm, kuras importē eksportētāji vai ražotāji, kas tika informējuši par sevi saskaņā ar 17. pantu, bet kas netika iekļauti pārbaudāmo sarakstā, nepārsniedz vidējo, svērto dempinga starpību, kas konstatēta izlasē pārbaudītajām pusēm. Šajā punktā Komisija neņem vērā nulles un nelielās starpības, ne arī 18. pantā minētajos apstākļos konstatētās starpības. Precēm, ko importē eksportētāji vai ražotāji, uz kuriem attiecas 17. pantā paredzētie individuālie noteikumi [[8], piemēro individuālos maksājumus.”

12. Pamatregulas 11. panta 8. punkta pirmajā un otrajā daļā ir paredzēts:

“Neatkarīgi no 2. punkta importētājs var pieprasīt atmaksāt iekasētos maksājumus, ja izrādās, ka dempinga starpība, uz kuras pamata maksājums veikts, ir likvidēta vai samazināta līdz līmenim, kas ir zemāks par līmeni, no kura sāk piemērot spēkā esošos maksājumus.

Pieprasot atmaksāt antidempinga maksājumus, importētājs iesniedz Komisijai iesniegumu. Iesniegumu iesniedz ar tās dalībvalsts starpniecību, kuras teritorijā preces tika laistas brīvā apgrozībā, sešu mēnešu laikā, sākot no datuma, kad kompetentās iestādes attiecīgi noteica piemērojamo galīgo maksājumu apmēru, vai sākot no datuma, kurā tika pieņemts galīgais lēmums iekasēt pagaidu maksājumus. Dalībvalstis tūlīt nosūta iesniegumu Komisijai.”

13. Visbeidzot saskaņā ar šīs regulas 17. pantu par pārbaudi izlases veidā:

“1. Gadījumos, kad ir daudz sūdzību iesniedzēju, eksportētāju vai importētāju, preču vai darījumu veidu, izmeklēšanu var ierobežot ar pieņemamu pušu, produktu vai darījumu skaitu, ko nosaka, veicot statistiski derīgu atlasi, pamatojoties uz atlases laikā pieejamo informāciju, vai ar vislielāko pārstāvēto preču, pārdošanas vai eksporta apjomu, kādu ir iespējams pieņemami izpētīt atvēlētajā laikā.

[..]

8 — Turpmāk tekstā – “IN”.

3. Gadījumos, kad pārbaudi ierobežo saskaņā ar šo pantu, tomēr aprēķina individuālu dempinga starpību katram sākotnēji neizvēlētam eksportētājam vai ražotājam, kurš ir iesniedzis nepieciešamo informāciju šajā regulā noteiktajos termiņos, izņemot gadījumus, kad eksportētāju vai ražotāju skaits ir tik liels, ka atsevišķas pārbaudes būtu pārmērīgi apgrūtinošas un neļautu savlaicīgi pabeigt izmeklēšanu.

[..]"

3) Apstrīdētā regula

14. 2005. gada 7. jūlijā uzsāktas izmeklēšanas turpinājumā Komisija 2006. gada 23. martā pieņēma Regulu (EK) Nr. 553/2006 par pagaidu antidempinga maksājuma noteikšanu dažu tādu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu ievedumiem, kuriem ir ādas virsa [9].

15. Eiropas Savienības Padome pieņēma apstrīdēto regulu 2006. gada 5. oktobrī. Ar šo regulu tiek ieviests galīgais antidempinga maksājums Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu ievedumiem, kuriem ir ādas virsa. Komisija piemēroja pamatregulas 2. panta 7. punktā paredzēto procedūru un atbilstīgi šīs pašas regulas 17. pantam veica pārbaudes izlases veidā, lai noteiktu antidempinga maksājumu, izvēloties vienu Ķīnas un Vjetnamas eksportētāju ražotāju paraugu (turpmāk tekstā – "paraugs").

16. Antidempinga maksājuma likme apstrīdētās regulas 1. panta 3. punkta izpratnē tika noteikta 16,5 % apmērā visiem Ķīnā reģistrētajiem uzņēmumiem, izņemot *Golden Step Industrial Co. Ltd* (turpmāk tekstā – "*Golden Step*"), un 10 % apmērā visiem Vjetnamā reģistrētajiem uzņēmumiem. *Golden Step*, kurš ir tirgus ekonomikas režīma uzņēmums pamatregulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunkta izpratnē, šī likme tika noteikta 9,7 % apmērā.

17. Apstrīdētās regulas 3. pantā tā piemērošana bija paredzēta uz diviem gadiem. Pieņemot Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1294/2009 [10], Padome vēlāk pagarināja apstrīdētajā regulā noteikto antidempinga maksājumu par piecpadsmit mēnešiem, t.i., līdz 2011. gada marta beigām.

II – **Pamatlietas fakti**

18. Brosmann Footwear (HK) Ltd, *Seasonable Footwear (Zhongshan) Ltd*, *Lung Pao Footwear (Guangzhou) Ltd* un *Risen Footwear (HK) Co. Ltd* (turpmāk tekstā visi kopā – "*Brosmann* u.c.") iesniedza apelācijas sūdzību pret spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (T-401/06, EU:T:2010:67), ar kuru Vispārējā tiesa bija noraidījusi to prasību par daļēju apstrīdētās regulas atcelšanu. *Zhejiang Aokang Shoes Co. Ltd* (turpmāk tekstā – "*Zhejiang Aokang*") tāpat vērsās Tiesā ar apelācijas sūdzību pret spriedumu *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (T-407/06 un T-408/06, EU:T:2010:68), ar kuru Vispārējā tiesa bija noraidījusi tā prasību par daļēju apstrīdētās regulas atcelšanu. *Brosmann* u.c., kā arī *Zhejiang Aokang* būtībā lūdza Tiesai atcelt šos spriedumus, kā arī apstrīdēto regulu, ciktāl tā uz tiem attiecas.

19. Tiesa apmierināja šo lūgumu un atcēla minētos spriedumus, kā arī apstrīdēto regulu, ciktāl tā attiecās uz *Brosmann* u.c., [11] kā arī uz *Zhejiang Aokang* [12].

9 — OV L 98, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "pagaidu regula".

10 — Padomes 2009. gada 22. decembra regula, ar ko pēc termiņa beigu pārskatīšanas, kuru veica saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 384/96 11. panta 2. punktu, uzliek galīgo antidempinga maksājumu, ko piemēro dažu tādu Vjetnamas un Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, un ko attiecina arī uz šā paša ražojuma importu no Makao īpašās pārvaldes apgabala, neatkarīgi no tā, vai ražojumi ir vai nav deklarēti ar izcelsmi Makao īpašās pārvaldes apgabalā (OV L 352, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "pagarinājuma regula").

11 — Skat. spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53).

12 — Skat. spriedumu *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710).

20. Ar šiem spriedumiem Tiesa it īpaši lēma, ka pat tad, ja Komisija izmantoja pārbaudes izlases veidā, "Komisijas pienākums pieņemt lēmumu par uzņēmēja, kas vēlas iegūt TER, pieprasījumu tieši izriet no pamatregulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunkta. Ar šo tiesību normu ir definēts pienākums noteikt normālo vērtību atbilstoši šī paša panta 1.–6. punktam, ja, pamatojoties uz pienācīgi pamatotiem iesniegumiem, ko iesniedz viens vai vairāki ražotāji, tiek konstatēts, ka šie ražotāji darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos. Šāds pienākums attiecībā uz ekonomikas apstākļu, kuros darbojas katrs ražotājs, noteikšanu saistībā ar konkrētas līdzīgas preces ražošanu un pārdošanu nav atkarīgs no veida, kādā tiek aprēķināta dempinga starpība" [13].

A – *Lieta C-659/13*

21. No 2007. gada 1. maija līdz 2010. gada 31. augustam *C & J Clark International Ltd* (turpmāk tekstā – "*C & J Clark*") importēja ādas apavus no Ķīnas un Vjetnamas. Atbilstīgi apstrīdētās regulas tiesību normām uz šo importu attiecās antidempinga maksājums.

22. 2010. gada 30. jūnijā *C & J Clark*, ņemot vērā Muitas kodeksa 236. pantu, iesniedza preventīvu prasījumu par 42 592 829,52 sterliņu mārciņu (GBP) atmaksu, kas bija samaksātas kā antidempinga maksājums par minēto importu. Šis prasījums tika pamatots ar to, ka spriedumi lietās *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710) tajā laikā gaidīja izskatīšanu Tiesā un ka, ja, pēc *C & J Clark* domām, šīs apelācijas prasības tiks apmierinātas, tad būs jāveic tās pārskaitīto antidempinga maksājumu atmaksa.

23. Pēc spriedumu pasludināšanas šajās lietās *C & J Clark* atkārtoti iesniedza savu prasījumu par tās pārskaitīto antidempinga maksājumu atmaksu, uzskatot, ka šie spriedumi ir piemērojami arī tās piegādātājiem. 2013. gada 13. martā *The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Custom* [Viņas Augstības ienākumu un muitas komisāri] noraidīja šo prasījumu, pamatojot ar to, ka neviena no *C & J Clark* importētajām precēm nebija minētajos spriedumos norādīto eksportētāju vai ražotāju prece.

24. 2013. gada 11. aprīlī *C & J Clark* cēla apelācijas sūdzību par šo lēmumu Pirmās instances tiesā (Nodokļu palāta), apstrīdot apstrīdētās regulas spēkā esamību.

B – *Lieta C-34/14*

25. Puma SE (turpmāk tekstā – "*Puma*") laikā no 2006. līdz 2011. gadam importēja uz Eiropas Savienību Ķīnas un Vjetnamas izcelsmes apavus ar ādas virsu. Atbilstīgi apstrīdētās regulas tiesību normām tā samaksāja ar šo importu saistītās antidempinga maksājumus, kuru kopējā summa bija EUR 5 059 386,70. *Puma* piegādātāji bija Ķīnas un Vjetnamas uzņēmumi, kā arī to saistītie uzņēmumi.

26. Daži no šiem piegādātājiem tika atlasīti pārbaudei izmeklēšanas laikā, un to kontrole tika veikta uz vietas. Citi *Puma* piegādātāji, kas vēlējās sadarboties, šajā pārbaudē netika iekļauti.

27. 2011. gada 21. decembrī un 2012. gada 20. janvārī *Puma* prasīja *Hauptzollamt Nürnberg* (Nirnbergas Muitas pārvalde) atmaksāt antidempinga nodevas maksājumus, kuru kopējā summa bija EUR 5 100 983,90 un kuri tika pārskaitīti laikā no 2006. gada 7. aprīļa līdz 2011. gada 1. aprīlim, piemērojot Muitas kodeksa 236. pantu. Vienlaikus *Puma* lūdza termiņa pagarinājumu ievedmuitas nodokļa atmaksai ar atpakaļejošu datumu, lai ietvertu visu attiecīgo periodu, jau sākot no 2006. gada 7. aprīļa.

13 — Skat. spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53, 38. punkts). Skat. tāpat spriedumu *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710, 28.–30. punkts).

28. Ar 2012. gada 5. jūlija lēmumu Nirnbergas Muitas pārvalde noraidīja *Puma* prasījumu, pamatojot ar to, ka Tiesa ir atcēlusi apstrīdēto regulu tikai, ciktāl tā attiecas uz konkrētiem ražotājiem, no kuriem neviens nav tās piegādātājs.

29. 2012. gada 18. jūlijā *Puma* iesniedza sūdzību par šo lēmumu, vienlaikus mainot prasītās atmaksas summu, kas tagad bija EUR 5 059 386,70. Ar 2012. gada 13. novembra lēmumu *Hauptzollamt Nürnberg* noraidīja šo prasījumu.

30. Pēc tam *Puma* iesniedza apelācijas prasību pret šo lēmumu Minhenes Finanšu tiesā.

III – **Prejudiciālie jautājumi**

31. Pirmās instances tiesa (Finanšu palāta) un Minhenes Finanšu tiesa apšauba apstrīdētās regulas spēkā esamību. Tāpēc tās nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus.

A – *Lieta C-659/13*

32. Pirmās instances tiesa (Finanšu palāta) uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunkts un 9. panta 5. punkts, jo Komisija neveica Ķīnas un Vjetnamas eksportētāju ražotāju, kas netika atlasīti saskaņā ar pamatregulas 17. pantu, prasīto TER [tirgus ekonomikas režīma] un individuālo noteikumu vērtējumu?

2) Vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkts, jo Komisija trīs mēnešu laikā no brīža, kad tika uzsākta izmeklēšana, neizvērtēja TER, kā to bija prasījuši saskaņā ar pamatregulas 17. pantu paraugu izlasē neiesaistītie Ķīnas un Vjetnamas eksportētāji ražotāji?

3) Vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkts, jo Komisija trīs mēnešu laikā no brīža, kad tika uzsākta izmeklēšana, neizvērtēja TER piemērošanu, kā to bija prasījuši saskaņā ar pamatregulas 17. pantu paraugu izlasē iesaistītie Ķīnas un Vjetnamas eksportētāji ražotāji?

4) Vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 3. pants, 4. panta 1. punkts, 5. panta 4. punkts un 17. pants, jo nesadarbojās pietiekams skaits Kopienas ražotāju, lai Komisija varētu veikt pareizu pastāvošo zaudējumu novērtējumu un tādējādi pastāvošo cēloņsakarību izvērtējumu?

5) Vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 3. panta 2. punkts un EKL 253. pants, jo no pierādījumiem izmeklēšanas materiālos ir redzams, ka Kopienas ražošanas nozarei nodarītie zaudējumi tika novērtēti, izmantojot ievērojami neprecīzu informāciju, un, ņemot vērā to, ka regulā nav ietverts skaidrojums, kāpēc šie pierādījumi netika ņemti vērā?

6) Vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 3. panta 7. punkts, jo tajā netika atbilstoši nodalīta un identificēta citu faktoru, kas var radīt zaudējumus, ietekme no ietekmes, ko radītu iespējamais imports par dempinga cenām?

7) Cik lielā mērā dalībvalsts tiesas var balstīties uz Tiesas veikto apstrīdētās regulas interpretāciju spriedumos *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710), lai lemtu, ka maksājumi nebija pēc likuma

maksājamas Muitas kodeksa 236. panta izpratnē sabiedrībām, kuras, tāpat kā apelācijas sūdzības iesniedzēji lietās, kurās tika taisīti šie spriedumi, paraugu izlasē netika atlasītas, bet kuru iesniegtie pieprasījumi par TER un individuālajiem noteikumiem netika izvērtēti?"

B – *Lieta C-34/14*

33. Minhenes Finanšu tiesa uzdod Tiesai šādus jautājumus:

"1) Vai apstrīdētā regula un pagarinājuma regula kopumā ir spēkā, ciktāl tās nav atceltas ar spriedumiem *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710)?

2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, bet minētās regulas kopumā nav spēkā neesošas:

a) Attiecībā uz kuriem Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas eksportētājiem un ražotājiem, no kuriem *Puma* laikā no 2006. līdz 2011. gadam ir iepirkusi preces, nav spēkā apstrīdētā regula un pagarinājuma regula?

b) Vai pilnīga vai daļēja minēto regulu atcelšana ir uzskatāma par neparedzamiem apstākļiem vai nepārvaramu varu Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē?"

IV – **Mana analīze**

A – *Par iebildes par apstrīdētās regulas un pagarinājuma regulas prettiesiskumu pieņemamību*

34. Padome un Komisija uzskata, ka prasītājām pamatlietā nav pamata iesniedzējtiesās celt iebildi par prettiesiskumu pret apstrīdēto regulu. Pirmkārt, *Puma* esot bijusi iespēja pret šo regulu iesniegt apelācijas sūdzību Savienības tiesā ar prasību [to] atcelt. Komisija atgādina judikatūru *TWD Textilwerke Deggendorf*[14], saskaņā ar kuru persona nevar efektīvi apšaubīt valsts tiesā Savienības tiesību akta tiesiskumu, izmantojot iebildi par prettiesiskumu, ja tā ir varējusi apstrīdēt šo tiesību aktu, tieši ceļot prasību atcelt tiesību aktu, un ja tā ir ļāvusi izbeigties šim nolūkam paredzētajam termiņam[15].

35. Otrkārt, Padome un Komisija uzskata, ka prasītājām pamatlietā tāpat arī ir bijusi iespēja celt prasību uz pamatregulas 11. panta 8. punkta pamata, kurā ir paredzēts, ka importētājs var pieprasīt atmaksāt iekasētos maksājumus, ja izrādās, ka dempinga starpība, uz kuras pamata iekasēti maksājumi, ir likvidēta vai samazināta līdz līmenim, kas ir zemāks par līmeni, no kura sāk piemērot spēkā esošās nodevas. Tādējādi, pēc šo iestāžu domām, prasītājas pamatlietā, ceļot prasību par prettiesiskumu valsts tiesā, nevarēja apiet šajā tiesību normā paredzētās prasības un termiņus. Tādējādi attiecībā uz šo situāciju ir jāpaplašina *TWD Textilwerke Deggendorf*[16] judikatūra.

36. Treškārt, Padome un Komisija uzskata, ka tādi importētāji kā *C & J Clark* un *Puma* nevar atsaukties uz iespējamu kaitējumu, kas radies, pārkāpjot tiesības uz pieprasījumu veikt TER vai IN [individuālu noteikumu] vērtēšanu, lai konstatētu apstrīdētās regulas un pagarinājuma regulas prettiesiskumu. Pēc šo iestāžu domām, tās būtu subjektīvas tiesības, kas tiktu atzītas tikai attiecībā uz ražotājiem eksportētājiem, kas ir iesnieguši šādu pieprasījumu.

14 — C-188/92, EU:C:1994:90.

15 — 17. un 18. punkts.

16 — C-188/92, EU:C:1994:90.

37. Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iespējamība, ka lietas dalībnieks tiesā, kurā tas ir vērsies, varētu apgalvot, ka Savienības tiesību aktos iekļautie noteikumi nav spēkā, varētu likt domāt, ka tam nav tiesību saskaņā ar LESD 263. pantu celt tiešu prasību par šiem noteikumiem. Tomēr no šīs pašas judikatūras izriet, ka šādai tiešai prasībai nepārprotami ir jābūt pieņemamai [17].

38. It īpaši attiecībā uz regulām, ar kurām nosaka antidempinga maksājumus, Tiesa ir nospriedusi, ka šīs regulas, lai gan tām to rakstura un piemērojamības dēļ ir normatīvs raksturs, var tieši un individuāli attiekties uz tiem attiecīgo produktu ražotājiem un eksportētājiem, kuri tiek vainoti dempingā, jo izmantojot datus no savas komercdarbības. Šādā gadījumā tie parasti ir ražotājuzņēmumi eksportētāji, kas var pierādīt, ka tie ir identificēti Komisijas vai Padomes aktos vai ka tie atrodas sākotnējās izmeklēšanas posmā. Tas pats attiecas uz tiem attiecīgā produkta importētājiem, kuru tālākpārdošanas cenas ir ņemtas vērā eksporta cenas noteikšanā un uz kuriem tādējādi attiecas konstatējumi par dempinga esamību [18]. Tiesa ir arī nospriedusi, ka importētāji, kuri ir saistīti ar trešo valstu eksportētājiem, kuru produktiem ir tikuši piemēroti antidempinga maksājumi, var apstrīdēt regulas, ar kurām šie maksājumi tiek noteikti, it īpaši, ja eksporta cena ir tikusi aprēķināta no šo importētāju praktizētās tālākpārdošanas cenas Kopienas tirgū un gadījumā, kad pats antidempinga maksājums ir aprēķināts, izmantojot šīs tālākpārdošanas cenas [19].

39. Pamatlietās Komisija apgalvo, ka, tā kā *Puma* ir "Original equipment manufacturer" [oriģināliekārtu ražotājs] [20], tad saskaņā ar Tiesas judikatūru nebija pieņemami celt prasību par prettiesiskumu. Tiesas sēdē Komisija uzskatīja, ka tas pats attiecas uz *C & J Clark*.

40. Ir taisnība, ka spriedumā *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome [21], kā arī spriedumā *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija [22] Tiesa, nenosakot, vai prasītāji ir importētāji vai eksportētāji, ņēma vērā starp šiem prasītājiem, kurus uzskatīja par *OEM*, un ražotājiem, uz kuriem attiecināti antidempinga pasākumi, uzturēto tirdzniecības attiecību specifiku. Tādējādi tā konstatēja, ka, ņemot vērā šīs attiecības, uz šiem *OEM* ir attiecināmi konstatējumi saistībā ar inkriminētās dempinga prakses pastāvēšanu un ka līdz ar to uz tiem tieši un individuāli attiecas konkrēto regulu normas par ražotāju dempinga praksi [23], tādējādi dodot tiesības celt prasību par šo regulu atcelšanu.

41. Precīzāk, Tiesa atzīmēja, ka normālās vērtības noteikšanai ražojošo eksportētāju peļņas marža tika koriģēta uz zemāku, ņemot vērā starp tiem un *OEM* uzturēto tirdzniecības attiecību specifiku, tādējādi izraisot atšķirīgu dempinga starpību no tās, kāda ir noteikta attiecīgo ražojumu tirdzniecībai paša eksportētāja zīmola ietvaros. Tātad, nosakot antidempinga maksājumu, tika ņemtas vērā visas dempinga starpības. Tiesa tāpat arī atzīmēja, ka visus aplūkojamos saimnieciskās darbības subjektus, starp kuriem bija *OEM*, ir identificējušas Savienības iestādes [24]. Līdz ar to nebija iemesla šaubīties par to, ka šos *OEM* skāra izmeklēšana un tie tika individuāli izcelti attiecīgajās regulās.

42. Tā tas nav mums šeit iesniegto lietu gadījumā.

17 — Spriedums *Valimar* (C-374/12, EU:C:2014:2231, 28. un 29. punkts un tajos minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu *TMK Europe* (C-143/14, EU:C:2015:236, 18. punkts).

18 — Spriedums *Valimar* (C-374/12, EU:C:2014:2231, 30. un 31. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

19 — Turpat (32. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 — Turpmāk tekstā – "*OEM*". Tiesa noteica, ka *OEM* ir uzņēmums, kas sava zīmola ietvaros izplata citu uzņēmumu ražotus produktus (skat. spriedumu *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome, C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115, 3. punkts).

21 — C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115.

22 — C-156/87, EU:C:1990:116.

23 — Spriedums *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome (C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115, 16.–20. punkts), kā arī spriedums *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija (C-156/87, EU:C:1990:116, 19.–23. punkts).

24 — Turpat.

43. Ne no apstrīdētās regulas un pagarinājuma regulas, ne no materiālu dokumentiem šajā lietā neizriet, ka dempinga starpība ir noteikta, pamatojoties uz *C & J Clark* un *Puma* iesniegto ekonomisko informāciju un datiem. Lai pierādītu, ka prasītājas pamatlietā varēja iesniegt prasību par šo regulu atcelšanu, Komisija norāda uz pagaidu regulas preambulas 119. un 120. apsvērumu, kā arī uz apstrīdētās regulas preambulas 132.–135. apsvērumu.

44. Pagaidu regulas preambulas 119. un 120. apsvērumā ir vienīgi norādīts, ka dažas ieinteresētās personas uzskatīja, ka analogas valsts, proti, Brazīlijas Federatīvās republikas izvēle normālās vērtības noteikšanai nav bijusi vispiemērotākā, ciktāl daži Ķīnas un Vjetnamas ražojošie eksportētāji nesedza tādas konkrētas izmaksas kā pētniecība un attīstība, kuras līdz ar to sedza klients, lai gan Brazīlijā šīs izmaksas sedza ražotāji. Šīs ieinteresētās personas apšaubīja šīs valsts izvēli, jo būtībā neesot *OEM*, kas veidojot atšķirību ražošanas izmaksu struktūrā starp valstīm, uz kurām attiecas antidempinga pasākumi, un Brazīliju. Pagaidu regulas preambulas 120. apsvērumā ir vienīgi norādīts, ka šāda atšķirība neattaisno Brazīlijas kā analogas valsts izvēles noraidīšanu un ka šādas izmaksas varēs koriģēt, nosakot normālo vērtību.

45. Attiecībā uz apstrīdētās regulas 132.–135. apsvērumu ir jāsecina, ka šie apsvērumi attaisno normālās vērtības korekciju, lai ņemtu vērā ar pētniecību un attīstību saistītās izmaksas, kas bija atšķirīgas valstīs, uz kurām attiecās antidempinga pasākumi, un analogajā valstī.

46. Tātad ir jākonstatē, ka, interpretējot šos apsvērumus, nekas neliecina, ka *C & J Clark* un *Puma* ir sniegušas ekonomisku informāciju un datus, kas ļautu aprēķināt dempinga starpību, un tātad tās individuāli izcelt attiecībā pret visiem pārējiem saimnieciskās darbības subjektiem.

47. Turklāt ir svarīgi minēt rīkojumu *FESI*/Padome [25], kas ir saistīts ar *Fédération européenne de l'industrie du sport* (*FESI*), kura dalībniece ir *Puma*, iesniegto prasību atcelt pagarinājuma regulu. *FESI* uzskatīja, ka uz to un tās dalībniekiem individuāli attiecas *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome (C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115), kā arī *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija (C-156/87, EU:C:1990:116) judikatūra. Tomēr Vispārējā tiesa nosprieda, ka uz *FESI* tā individuāli neattiecas, jo tās dalībnieki bija snieguši informāciju un datus pārskatīšanas periodā [26], kuram beidzoties, pagarinājuma regula tika pieņemta.

48. Precīzāk, šī rīkojuma 49. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka "[no šīs regulas] izriet, ka Savienības iestādes ir veikušas daudzu sarežģītu ekonomisku jautājumu vērtēšanu, lai prognozētu antidempinga pasākumu izbeigšanās sekas. Tādējādi importa cenas korekcija cenu samazinājuma starpības aprēķinam, lai ņemtu vērā importētāja koncepcijas un izpētes, un attīstības izmaksas ir tikai viens elements citu starpā, kas ļauj izdarīt secinājumu par zaudējumiem un kas nekādā veidā individuāli neizceļ šīs informācijas un datu sniedzējus tā, kā tas bija ar subjektiem lietās, kurās tika taisīti (spriedumi *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome (C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115), kā arī *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija (C-156/87, EU:C:1990:116))".

49. Turklāt rīkojuma *FESI*/Padome (T-134/10, EU:T:2014:143) 51. punktā Vispārējā tiesa skaidro, ka "nav noteikts, ka Savienības iestādes ir balstījušās uz dempinga starpības aprēķināšanu, izmantojot par pamatu prasītājas sniegto informāciju un datus. No [pagarinājuma] regulas preambulas 122. apsvēruma un [apstrīdētās] regulas preambulas 133. un 135. apsvēruma izriet, ka Brazīlijas ražotāju koncepcijas un izpētes, un attīstības izmaksas ir ņemtas vērā, lai veiktu korekciju, pamatojoties uz atšķirību starp šīm izmaksām un Ķīnas un Vjetnamas ražotāju segtajām izpētes un

25 — T-134/10, EU:T:2014:143.

26 — Šī rīkojuma 54. punkts.

attīstības izmaksām. Protams, no [apstrīdētās] regulas preambulas 135. apsvēruma izriet, ka šajā korekcijā tiek ņemtas vērā atšķirības starp pārdošanu *OEM* un pārdošanu ar savu zīmolu, bet tas nenozīmē, ka *FESI* dalībnieku sniegtie dati un informācija ir tikusi izmantota korekcijai, nosakot normālo vērtību, tādējādi tos individuāli izceļot citu saimnieciskās darbības subjektu starpā."

50. Ņemot vērā šos elementus, es uzskatu, ka apstrīdētā regula un pagarinājuma regula visticamāk nav individuāli attiecināmas uz *C & J Clark* un *Puma* un ka tādējādi tās nevarēja celt prasību atcelt šīs regulas atbilstīgi LESD 263. pantam. Vismaz šaubas par šādas prasības pieņemamību patiešām pastāv. Es atgādinu, ka iespēja personai iesniegt prasību piekritīgajā tiesā par Savienības aktos ietvertu tiesību normu spēkā neesamību paredz, ka šai personai neapšaubāmi nav bijis tiesību iesniegt LESD 263. panta izpratnē tiešu prasību pret šīm tiesību normām [27].

51. Ņemot vērā grūtības, ar kādām var noteikt, vai *C & J Clark* un *Puma* bija vai nebija iespēja celt prasību atcelt apstrīdēto regulu un pagarinājuma regulu, šķiet, ka efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasības liek atzīt iebildes par prettiesiskumu pieņemamību, ko tās pret šīm regulām ir cēlušas iesniedzējtiesās.

52. Attiecībā uz Padomes un Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru, tā kā *C & J Clark* un *Puma* bija iespēja iesniegt prasību, balstoties uz pamatregulas 11. panta 8. punktu, tās nevarēja ar valsts tiesā iesniegta lūguma konstatēt palīdzību apiet šajā tiesību normā paredzētās prasības un termiņus, manuprāt, ir jānoraida.

53. Būtībā ir jāatgādina, ka minētā tiesību norma nosaka, ka importētājs var lūgt atmaksāt iekasētos maksājumus, ja izrādās, ka dempinga starpība, uz kuras pamata maksājums ir iekasēti, ir likvidēta vai samazināta līdz līmenim, kas ir zemāks par līmeni, no kura sāk piemērot spēkā esošās nodevas. Šī prasība ir vērsta uz gadījumiem, kuros attiecīgo ražotāju eksportētāju izturēšanās ir mainījusies, izraisot vai nu dempinga starpības izmaiņas normālās vērtības dēļ, kas pati ir mainījusies (samazināta starpība), vai arī dempinga prakses izbeigšanos (likvidēta starpība). Šajā konkrētajā gadījumā importētāji neapšauba tām uzlikto antidempinga maksājumu tiesiskumu, bet apgalvo, ka ir mainījušies apstākļi, kuriem ir bijusi tieša ietekme uz sākotnēji noteikto dempinga starpību.

54. Tātad ir skaidrs, ka pamatregulas 11. panta 8. punktā noteiktā prasība atšķiras no iesniedzējtiesās celtās prasības, kurā prasītāju pamatlietā celtās iebildes par apstrīdētās regulas prettiesiskumu mērķis ir kompetentajām valsts iestādēm pārskaitīto antidempinga maksājumu prettiesiskuma konstatācija, kas tādējādi, pamatojoties uz Muitas kodeksa 236. pantu, ļauj prasīt to atmaksu.

55. Visbeidzot, es nepiekrītu Padomes un Komisijas viedoklim, ka tādi importētāji kā *C & J Clark* un *Puma* nevar atsaukties uz iespējamu kaitējumu, kas radies, pārkāpjot tiesības uz pieprasījumu veikt TER vai IN vērtēšanu, lai konstatētu apstrīdētās regulas un pagarinājuma regulas prettiesiskumu.

56. Būtībā ir jānorāda, ka Tiesai vairākkārt ir bijusi jāvērtē antidempinga regulas spēkā esamība no iebildes par prettiesiskumu viedokļa, ko cēlis importētājs, kuram bija vai ir jāmaksā antidempinga maksājumi. Tā lietā, kurā tika taisīts spriedums *Ikea Wholesale* [28], Tiesai bija iespēja vērtēt antidempinga regulas spēkā esamību, it īpaši ņemot vērā attiecīgās preces "saliktās" normālās vērtības aprēķinu un "reducēšanas līdz nullei" metodi, ko izmanto, lai noteiktu kopējo dempinga starpību [29]. Lietā, kurā tika taisīts spriedums *Valimar* [30], tā vērtēja antidempinga regulas spēkā esamību, ņemot vērā eksporta cenas aprēķina metodi izmeklēšanā saistībā ar antidempinga pasākumu piemērošanas

27 — Skat. šo secinājumu 37. punktu.

28 — C-351/04, EU:C:2007:547.

29 — 43.–57. punkts.

30 — C-374/12, EU:C:2014:2231.

termiņa beigām [31]. Nesenākā lietā, kurā tika taisīts spriedums *TMK Europe* [32], Tiesai bija jāvērtē, vai apstākļi, kas nav saistīti ar importu, varēja būt tik nozīmīgi, lai apšaubītu cēloņsakarību starp Kopienas ražošanas nozarei nodarīto kaitējumu un subsidēto importu, tādējādi liekot secināt attiecīgās antidempinga regulas spēkā neesamību [33].

57. Šajās lietās Tiesa nekad nav apšaubījusi importētāju iespēju atsaukties uz to, ka ir pārkāptas to tiesības piemērot konkrētu normālās vērtības vai eksporta cenas aprēķina metodi antidempinga maksājumu noteikšanai.

58. Kā mēs redzējām, faktiski antidempinga regulas attiecas uz tādiem importētājiem kā minētajos spriedumos vai tādiem kā *C & J Clark* un *Puma* nevis tāpēc, ka tiem būtu raksturīgas kādas īpašas pazīmes vai tie būtu tādos apstākļos, kas tos atšķir no visām citām personām, bet gan tikai tādēļ, ka objektīvi tie ir subjekti, kas importē attiecīgos produktus, gluži tāpat kā jebkurš cits saimnieciskās darbības subjekts, kas pašlaik vai jebkurā brīdī nākotnē varētu būt tādos pašos apstākļos [34].

59. Kā izstrādājumu, uz kuriem attiecas antidempinga maksājumi, importētājus tos tiešā veidā skars šos maksājumus uzliekošās regulas sekas, ciktāl tiem būs jāsamaksā minētie maksājumi, kuru apmērs bieži ir ievērojams. TER piešķiršana ražotājam eksportētājam ietekmē normālās vērtības noteikšanu un *in fine* dempinga starpību un antidempinga maksājumu uzlikšanu [35]. Tāpat arī IN piešķiršanas sekas ir individuāla maksājuma piemērošana ražotājiem eksportētājiem, kuri atbilst prasītajiem nosacījumiem, tādējādi ļaujot tos atšķirt no citiem ražotājiem eksportētājiem [36] un nereti tiem piemērot mazāku antidempinga maksājumu.

60. Ņemot vērā iepriekš nosauktos apsvērumus, es uzskatu, ka *C & J Clark* celtā iebilde par apstrīdētās regulas prettiesiskumu un *Puma* celtās iebildes par šīs regulas un pagarinājuma regulas prettiesiskumu ir pieņemamas.

B – *Par apstrīdētās regulas spēkā esamību*

61. Ir jāprecizē, ka iesniedzējtiesa lietā C-34/14 apsver apstrīdētās regulas un pagarinājuma regulas spēkā esamību. Šajā ziņā tā precizē, ka iztirzājumi, ko tā sniedz savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ietver tikai iebildumus pret apstrīdētās regulas, kas veido pamata tiesību aktu, tiesiskumu, kamēr pagarinājuma regulā ir tikai pagarināta antidempinga pasākuma spēkā esamība [37]. Būtībā mēs redzēsim, ka iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu par apstrīdēto regulu vērtējums un mani uz tā pamata izdarītie secinājumi ir attiecināmi arī uz pagarinājuma regulu, ciktāl tā attiecas uz galīgo antidempinga maksājumu noteikšanā izmantotajām metodēm.

1) Par TER un IN prasījumu izvērtējumu

62. Saistībā ar pirmajiem izskatāmajās lietās uzdotajiem jautājumiem Tiesai ir jālemj, vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša pamatregulas 2. panta 7. punkta b) un c) apakšpunkta un 9. panta 5. punkta pārkāpuma dēļ. Faktiski *C & J Clark* un *Puma* uzskata, ka šīs tiesību normas ir pārkāptas, ciktāl Komisija neizskatīja to neatlasīto ražotāju eksportētāju iesniegtos TER un IN pieprasījumus, no kuriem tās importēja attiecīgos produktus.

31 — 39.–61. punkts.

32 — C-143/14, EU:C:2015:236.

33 — 31.–45. punkts.

34 — Spriedums *Valimar* (C-374/12, EU:C:2014:2231, 37. punkts).

35 — Skat. pamatregulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu un 11. pantu.

36 — Skat. šīs regulas 9. panta 5. punktu.

37 — Skat. pagarinājuma regulas preambulas 519. apsvērumu.

63. Šajā ziņā es atgādinu, ka Tiesa spriedumos *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710) ir nospriedusi, ka Komisijai ir pienākums pieņemt lēmumu par uzņēmēja, kurš vēlas iegūt TER, pieprasījumu pat tad, ja šis uzņēmējs nepiedalās pārbaudē [38].

64. Būtībā tā norādīja, ka "pamatregulas 2. panta 7. punkts ir daļa no šīs regulas normām, kas attiecas tikai uz normālās vērtības noteikšanu, savukārt šīs pašas regulas 17. pants, kas saistīts ar atlasi, ir daļa no normām, kas tostarp attiecas uz pieejamajām dempinga starpības noteikšanas metodēm. Tātad runa ir par normām ar atšķirīgu saturu un mērķi" [39].

65. Tiesa piebilda, ka pamatregulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunktā "ir paredzēts pienākums noteikt normālo vērtību atbilstoši šī paša panta 1.–6. punktam, ja, pamatojoties uz pienācīgi pamatotiem iesniegumiem, ko iesniedz viens vai vairāki ražotāji, tiek konstatēts, ka šie ražotāji darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos. Šāds pienākums attiecībā uz ekonomikas apstākļu, kuros darbojas katrs ražotājs, noteikšanu saistībā ar konkrētas līdzīgas preces ražošanu un pārdošanu nav atkarīgs no veida, kādā tiek aprēķināta dempinga starpība" [40].

66. Tiesa pēc tam, kad, balstoties uz šiem pamatojumiem, bija secinājusi, ka apstrīdētie lēmumi ir jāatceļ un ka tiesvedības stadija ļauj taisīt spriedumu, uzskatīja, ka ir jāatceļ apstrīdētā regula daļā, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzējām [41].

67. Kaut arī Tiesa sprieduma *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710) 32. punktā patiešām ir norādījusi, ka "Vispārējā tiesa kļūdaini apstrīdētā sprieduma 91. punktā noraidīja prasītājas argumentāciju, saskaņā ar kuru pamatregulas 2. panta 7. punkta b) un c) apakšpunkts Komisijai uzliek pienākumu izskatīt uzņēmēju, kas nepiedalās pārbaudē, tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma statusa/IN pieprasījumus", tā turpretī nav paudusi nostāju jautājumā, vai Komisijai tāpat ir pienākums izskatīt TER pieprasījumu", un, kaut arī šis spriedums līdz ar to uz šī pamata tika atcelts, Tiesa tomēr turpināja, vienīgi atzīstot, ka Komisijai bija pienākums izskatīt tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma lūgumu. Tāpēc tā neizteica viedokli par to, vai Komisijai bija pienākums izvērtēt arī lūgumu par IN.

68. Tātad tagad ir jāpārliecinās, vai Komisijai ir šāds pienākums.

69. Pēc Komisijas domām, tai neesot pienākuma izskatīt neatlasīto uzņēmēju eksportētāju IN pieprasījumus tad, ja tā, piemērojot pamatregulas 17. panta 3. punktu, secina, ka individuālo dempinga starpību aprēķināšana pārmērīgi apgrūtinātu tās uzdevumu un neļautu tai savlaicīgi pabeigt izmeklēšanu.

70. Šim viedoklim es nepiekrītu.

71. Būtībā es uzskatu, ka, tāpat kā tiesību normām par TER, tā arī tām, kas attiecas uz IN, ir no pamatregulas 17. panta 3. punkta atšķirīgs saturs un mērķis.

72. IN var piešķirt tikai ražotājiem eksportētājiem, kas atrodas valstīs, kurās nav tirgus ekonomikas. IN piemērošana ražotājam eksportētājam ļauj tam saņemt individuālu antidempinga maksājumu, kas vairumā gadījumu izrādīsies zemāks par vienīgo likmi, kura tiek uzlikta ražotājiem eksportētājiem, kas atrodas valstī, kurā nav tirgus ekonomikas. Lai izmantotu šādu iespēju, ražotājam eksportētājam ir jāsniedz Komisijai dažāda veida informācija, kas pierāda, ka tas darbojas neatkarīgi no valsts, proti, ka

38 — Skat. attiecīgi šo spriedumu 36.–38. un 29.–32. punktu.

39 — Skat. attiecīgi minēto spriedumu 37. un 33. punktu.

40 — Skat. attiecīgi šo pašu spriedumu 38. un 30. punktu.

41 — Skat. attiecīgi minēto spriedumu 40.–43. un 34.–37. punktu.

tas var juridiski un faktiski brīvi noteikt savu eksporta pārdošanu. Tam it īpaši ir jāpierāda, ka tas, ja uzņēmums pilnīgi vai daļēji pieder ārvalstniekiem, var brīvi repatriēt kapitālu un peļņu, ka eksporta cenas, apjoms un pārdošanas nosacījumi ir brīvi noteikti, vai vēl, ka vairākums akciju pieder privātpersonām [42].

73. Tātad pamatregulas 9. panta 5. punktā ir noteikti kritēriji, kuri ir jāizpilda, lai iegūtu IN. Gadījumos, kuros šie kritēriji tiktu izpildīti, IN piešķiršanas mērķis ir noteikt normālās vērtības aprēķināšanās metodi [43]. Tikai pēc tam, kad ir izmantota šī normālās vērtības aprēķināšanas metode un ir noteikta eksporta cena, pamatojoties uz informāciju, kuru snieguši ražotāji eksportētāji, kuriem ir piešķirti IN, savukārt tiek noteikta dempinga starpība. Šajā posmā ražotāji eksportētāji varēs prasīt, lai saskaņā ar pamatregulas 17. panta 3. punktu šī starpība tiek aprēķināta individuāli. Komisija varēs apmierināt šo pieprasījumu vai, ja tā uzskata, ka ražotāju eksportētāju skaits ir tik liels, ka atsevišķas pārbaudes attiecīgi būtu pārmērīgi apgrūtinošas un neļautu savlaicīgi pabeigt izmeklēšanu, tā var noraidīt minēto pieprasījumu un noteikt vienotu valsts dempinga starpību.

74. Tātad ir skaidrs, ka IN pieprasījums, tāpat kā TER pieprasījums, ir jāatšķir no individuāla dempinga starpības pieprasījuma. Līdz ar to, manuprāt, Komisija nevarēja paplašināt pamatregulas 17. panta 3. punkta piemērošanu uz IN pieprasījumiem un tai bija pienākums izskatīt šādus pieprasījumus.

75. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es uzskatu, ka apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl Komisija nav izvērtējusi Ķīnas un Vjetnamas ražotāju eksportētāju, kas nepiedalās pārbaudē, TER un IN pieprasījumus, neņemot vērā pamatregulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunktā un 9. panta 5. punktā minētās prasības. Tā kā pagarinājuma regula nosaka antidempinga maksājumus, kādi tie ir noteikti apstrīdētajā regulā [44], arī tā ir jāpasludina par spēkā neesošu.

2) Par TER un IN pieprasījumu trīs mēnešu termiņa nokavējuma sekām

76. Saistībā ar otro un trešo jautājumu lietā C-659/13 un pirmo jautājumu lietā C-34/14 Tiesai ir jāspriež, vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl Komisija trīs mēnešu termiņā nav izskatījusi pārbaudei atlasīto un neatlasīto ražotāju eksportētāju iesniegtos TER pieprasījumus.

77. Pēc prasītāju pamatlietā domām, no sprieduma *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) izrietot, ka Komisijas pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunktā paredzētā trīs mēnešu termiņa neievērošana, lai atrisinātu jautājumu, vai ražotājs eksportētājs atbilst nosacījumiem TER iegūšanai, automātiski izraisa apstrīdētās regulas spēkā neesamību. Savukārt Padome un Komisija uzskata, ka it īpaši no sprieduma *Ningbo Yonghong Fasteners*/Padome (C-601/12 P, EU:C:2014:115) izriet, ka šī termiņa neievērošana var izraisīt apstrīdētās regulas atcelšanu tikai tad, ja prasītājas pamatlietā parāda, ka tāda kavējuma neesamības gadījumā Padome būtu varējusi pieņemt citu, to interesēm labvēlīgāku regulu.

78. Ir jāatzīmē, ka no sprieduma *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome [45] izriet, ka ar savu trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvoja, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka tās nevarēja atsaukties uz pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu saistībā ar to TER pieprasījumiem, jo trīs mēnešu termiņš "attiecas uz gadījumiem, kad Komisijai ir jāizskata" tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma statusa/IN pieprasījumi [46]. Tiesa, izskatot šo pamatu, vienīgi norādīja, ka saskaņā ar šo tiesību normu jautājums par to, vai ražotājs atbilst tā paša 7. punkta

42 — Skat. pamatregulas 9. panta 5. punkta a)–c) apakšpunktu.

43 — Skat. spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (T-401/06, EU:T:2010:67, 78. punkts), kurā Vispārēja tiesa pamatoti izteica šo konstatējumu, tomēr no tā neizdarot pareizos secinājumus.

44 — Skat. pagarinājuma regulas preambulas 519. apsvērumu un 1. panta 3. punktu.

45 — C-249/10 P, EU:C:2012:53.

46 — 25. punkts.

c) apakšpunkta pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, lai tam tiktu piešķirts TER, ir jāatrisina trīs mēnešu laikā pēc izmeklēšanas uzsākšanas [47]. Turklāt Vispārējās tiesas spriedums šajā lietā tika atcelts, balstoties ne tikai uz šo pamatu, bet gan uz pirmajiem trijiem apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītajiem pamatiem [48].

79. Līdz ar to, interpretējot spriedumu *Brossmann Footwear (HK)* u.c./Padome [49], no tā nevar secināt, ka Tiesa ir nospriedusi, ka pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunktā paredzētā trīs mēnešu termiņa neievērošana automātiski izraisa apstrīdētās regulas spēkā neesamību. Turklāt sava sprieduma *Ningbo Yonghong Fasteners*/Padome [50] 35. punktā Tiesa paskaidroja, ka spriedumā *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) Tiesa nav devusi nevienu norādi par šāda termiņa neievērošanas sekām.

80. Attiecībā uz spriedumu *Ningbo Yonghong Fasteners*/Padome (C-601/12 P, EU:C:2014:115) pretēji tam, ko apgalvo Padome un Komisija, es domāju, ka nav skaidri noteikts, ka šī termiņa neievērošana var izraisīt apstrīdētās regulas spēkā neesamību tikai tad, ja apelācijas sūdzības iesniedzējas parāda, ka tāda kavējuma neesamības gadījumā Padome būtu varējusi pieņemt citu, to interesēm labvēlīgāku regulu. Lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, Tiesai, kurā izskatīšanai bija iesniegta apelācijas sūdzība, bija jāvērtē divi pamati, kuri vērsti uz Vispārējās tiesas pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta otrās daļas interpretāciju par termiņu TER pieprasījuma iesniegšanai. Pirmo pamatu Tiesa atzina par nepieņemamu [51]. Attiecībā uz otro pamatu Tiesa vienīgi norādīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir kļūdaini interpretējusi apstrīdēto spriedumu [52] un ka "šajos apstākļos un bez nepieciešamības lemt par jautājumu, vai [šajā tiesību normā] noteiktais termiņš veido procesuālo garantiju, kuras mērķis ir aizsargāt apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesības uz aizstāvību, ir jākonstatē, ka [šim pamatam] trūkst faktoloģiska pamata un līdz ar to tas ir jāatzīst par nepamatotu" [53].

81. Ir taisnība, ka minētā sprieduma 42. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka "jebkurā gadījumā apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegtie argumenti [minētajā] pamatā [bija] neefektīvi, ciktāl tā nav norādījusi nevienu iemeslu, lai pierādītu, ka nevar izslēgt, ka lēmums saistībā ar tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma statusu vai apstrīdēto regulu būtu bijis labvēlīgāks tās interesēm, ja attiecīgais termiņš tiktu ievērots, jo vairāk tāpēc, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav Tiesā apšaubījusi apstrīdētā sprieduma secinājumus, pamatojoties uz lēmumu par tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma statusa piešķiršanu". Šis papildinājums liek pieļaut, ka Tiesa būtībā pievienojas Vispārējās tiesas judikatūrai attiecībā uz trīs mēnešu termiņa, kas paredzēts pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta otrajā daļā, neievērošanas sekām [54]. Tomēr minētā judikatūra mūs nepārliecina, un izskatāmās lietas sniedz Tiesai iespēju precizēt tās nostāju.

47 — 39. punkts.

48 — 40. punkts.

49 — C-249/10 P, EU:C:2012:53.

50 — C-601/12 P, EU:C:2014:115.

51 — 29.–33. punkts.

52 — 39. un 40. punkts.

53 — 41. punkts.

54 — Skat., piemēram, spriedumu *Shanghai Excell M & E Enterprise* un *Shanghai Adeptech Precision*/Padome (T-299/05, EU:T:2009:72), *Since Hardware (Guangzhou)*/Padome (T-156/11, EU:T:2012:431), kā arī *Gold East Paper* un *Gold Huasheng Paper*/Padome (T-443/11, EU:T:2014:774).

82. Manuprāt, minētā judikatūra būtu jāapstiprina. Faktiski, kā to norāda Vispārējā tiesa, pamatregulā nav nevienas norādes par sekām, ja tiek nokavēts trīs mēnešu termiņš TER piešķiršanai, pretēji citiem šajā regulā paredzētajiem procesuālajiem termiņiem [55]. Tāpat darba dokumenti, kuri veicināja pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta iekļaušanu, nesniedz lielāku skaidrību, ciktāl to mērķis ir vienīgi norādīt, ka TER pieprasījuma izskatīšana ir jāveic pietiekami agri izmeklēšanas gaitā, lai varētu ievērot citus termiņus [56].

83. Spriedumā *Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware*/Padome [57] Tiesai bija jānospriež, vai pamatregulas 20. panta 5. punktā paredzētā desmit dienu termiņa neievērošana nozīmē attiecīgās regulas, kas uzliek antidempinga maksājumus, atcelšanu. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka Komisijai ir jādod attiecīgajiem uzņēmumiem vismaz desmit dienu termiņš, lai tie varētu sniegt savus apsvērumus par galīgo informāciju par būtiskiem faktiem un apsvērumiem, uz kuru pamata paredzēts ieteikt galīgo pasākumu ieviešanu. Tāpat kā pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunktā, arī šajā nav ietverta neviena norāde par šī termiņa neievērošanas sekām.

84. Tādējādi Tiesa, apstiprinot Vispārējās tiesas nostāju, sprieda, ka minētā termiņa neievērošana [..] izraisītu apstrīdētās regulas atcelšanu vienīgi tad, ja ir iespēja, ka šī pārkāpuma dēļ administratīvais process būtu varējis beigties ar citādu rezultātu, tādējādi tieši ietekmējot apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesības uz aizstāvību [58]. Šajā ziņā tā atgādināja, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nevar likt pierādīt, ka Komisijas lēmumam varētu būt citāds saturs, bet vienīgi, ka šādu iespēju nevar pilnībā izslēgt, jo apelācijas sūdzības iesniedzēja varētu labāk nodrošināt savu aizstāvību tad, ja nebūtu procesuālu pārkāpumu [59].

85. Turklāt ar šo pašu spriedumu Tiesai bija iespēja izdarīt secinājumus no Komisijas lēmuma par TER piešķiršanu, kas notika pēc trīs mēnešu termiņa beigām un ar ko aizstāja pirmo lēmumu. Tiesa norādīja, ka, "ņemot vērā tiesiskuma principu un labas pārvaldības principu, pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu nevarētu interpretēt tādējādi, ka Komisijai būtu pienākums ieteikt Padomei galīgos pasākumus, kuros tiek turpināta kļūda, kas tika pieļauta sākotnējā minēto materiāltiesisko kritēriju izvērtējumā, kaitējot uzņēmumam" [60]. Tā no minētā secināja, ka "gadījumā, ja Komisija izmeklēšanas laikā pamanītu, ka pretēji tās sākotnējam izvērtējumam uzņēmums atbilst pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta pirmajā daļā noteiktajiem kritērijiem, tai būtu jāizdara attiecīgi secinājumi, nodrošinot, ka tiek ievērotas šajā regulā paredzētās procesuālās garantijas" [61].

86. Vispārējā tiesa, manuprāt, pamatoti izdarīja secinājumu, ka, "lai arī ir tiesa, ka principā ikviens lēmums attiecībā uz TER saskaņā ar pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta otro daļu ir jāpieņem trīs mēnešu laikā no izmeklēšanas uzsākšanas un ka pieņemtajam risinājumam ir jāpaliek spēkā visas šīs izmeklēšanas laikā, tomēr atbilstoši šobrīd spēkā esošajām Savienības tiesībām, kā tās ir interpretējusi Savienības tiesa [..], pirmkārt, lēmuma pieņemšana, neievērojot šo termiņu, tāpēc vien neprasa atcelt regulu, ar kuru ir uzlikts antidempinga maksājums, un, otrkārt, šāds lēmums varētu tikt grozīts lietas izskatīšanas laikā, ja izrādītos, ka tas ir kļūdains" [62].

55 — Spriedums S*hanghai Excell M & E Enterprise* un *Shanghai Adeptech Precision*/Padome (T-299/05, EU:T:2009:72, 116. 118. un 119. punkts).

56 — Skat. Komisijas paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par nostāju pret bijušajām valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, antidempinga procedūrās un priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko groza Regulu Nr. 384/96 (COM(97) 677, galīgā redakcija). Tāpat Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regulas (ES) Nr. 1168/2012, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1225/2009 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis (OV L 344, 1. lpp.), darba dokumentos nav nekādu precizējumu par šādu kavējumu, kas bija ildzis astoņus mēnešus.

57 — C-141/08 P, EU:C:2009:598.

58 — 81. un 107. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra.

59 — 94. punkts.

60 — 111. punkts.

61 — 112. punkts.

62 — Spriedums *Since Hardware (Guangzhou)*/Padome (T-156/11, EU:T:2012:431, 167. punkts).

87. Ņemot vērā šos aspektus, es uzskatu, ka Tiesai bija jāapstiprina Vispārējās tiesas judikatūra, saskaņā ar kuru nevar uzskatīt, ka jebkāda pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta otrajā daļā paredzētā termiņa pārsniegšana uzreiz nozīmē Padomes regulas, ar ko uzlikti galīgie antidempinga maksājumi, atcelšanu. Faktiski šāda atcelšana var notikt tikai tad, ja prasītāja pierāda, ka Padome, ja termiņš nebūtu pārsniegts, būtu varējusi pieņemt citādu regulu, kas tās interesēm būtu labvēlīgāka nekā attiecīgā regula [63].

88. Ir jākonstatē, ka prasītājas pamatlietā nav norādījušas nevienu faktu, lai pierādītu, ka, ja Komisija būtu ievērojusi termiņu, tad tiktu pieņemta to interesēm labvēlīgāka regula nekā apstrīdētā regula.

89. Līdz ar to es uzskatu, ka pamatregulas 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta otrajā daļā paredzētā termiņa pārsniegšana nav atklājusi tādu faktu pastāvēšanu, kas ietekmētu tās spēkā esamību.

3) Par dempinga starpības noteikšanu

90. Ar savu pirmo jautājumu lietā C-34/14 iesniedzējtiesa vēlas arī uzzināt, vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša pamatregulas 9. panta 6. punkta pārkāpuma dēļ, ciktāl *Golden Step* – vienīgās sabiedrības, kas bija ieguvusi TER, – dempinga starpība netika ņemta vērā pārbaudes vidējās svērtās dempinga starpības aprēķināšanā un kurai līdz ar to nebija nekādas ietekmes uz vidējo svērto dempinga starpību, kas tika piemērota pārbaudei neatlasītajiem Ķīnas ražotājiem eksportētājiem.

91. Ir jāsaprot, ka, pēc iesniedzējtiesas domām, Komisijai bija jāaprēķina individuālās dempinga starpības attiecībā uz pārbaudei atlasītajiem ražotājiem eksportētājiem un pēc tam jāaprēķina vidējā svērtā dempinga starpība, iekļaujot *Golden Step* individuālo starpību.

92. Šajā ziņā es domāju, ka iesniedzējtiesa kļūdaini interpretē pamatregulas tiesību normas. Tā šīs regulas 2. panta 11. punkta izpratnē "izmeklēšanas laikposmā parasti nosaka dempinga starpību, pamatojoties uz vidējās, svērtās normālās vērtības un visu uz Kopienu orientēto eksporta darījumu vidējo, svērto cenu salīdzinājumu vai arī uz atsevišķu normālo vērtību un atsevišķu eksporta uz Kopienu cenu salīdzinājumu uz atsevišķu darījumu bāzes". Šis punkts neizslēdz atkārtotu atlasi pārbaudei. Ņemot vērā šo tiesību normu, Komisija bija tiesīga aprēķināt vidējo svērto dempinga starpību pārbaudei atlasītajiem ražotājiem eksportētājiem, ciktāl pagaidu maksājuma regulas pieņemšanas laikā neviens no šiem ražotājiem eksportētājiem nebija saņēmis tirgus ekonomikas režīma uzņēmuma statusu vai IN [64].

93. Ir jāatzīmē, ka attiecībā uz dempinga starpības noteikšanai piemēroto metodi ražotājiem eksportētājiem, kas bija sadarbojušies izmeklēšanā, bet netika atlasīti pārbaudei, Komisija piemēroja pamatregulas 9. panta 6. punktu. Tā no pagaidu regulas preambulas 135. apsvēruma izriet, ka ražotājiem eksportētājiem, kas netika individuāli pārbaudīti, dempinga starpību noteica, pamatojoties uz paraugā iekļauto uzņēmumu vidējo svērto dempinga starpību. Tā kā viena dempinga starpība tika noteikta paraugam atlasītajiem Ķīnas eksportētājiem un cita – paraugam atlasītajiem Vjetnamas eksportētājiem, šīs dempinga starpības tika attiecinātas arī uz visiem pārējiem Ķīnas un Vjetnamas ražotājiem eksportētājiem [65].

63 — Turpat (160. punkts un tajā minētā judikatūra).

64 — Skat. pagaidu maksājuma regulas preambulas 134. apsvērumu.

65 — Skat. pagaidu regulas preambulas 143. apsvērumu.

94. Laikā starp pagaidu regulas un apstrīdētās regulas pieņemšanu Komisija piešķīra TER statusu *Golden Step*, kas piedalījās pārbaudē, uzskatot, ka, ņemot vērā šīs sabiedrības sniegto informāciju, ir jāpārskata sākotnējais lēmums un tai ir jāpiešķir šis statuss [66]. Tātad minētajai sabiedrībai tika aprēķināta individuāla dempinga starpība [67]. Turpretī piemērojamā metode netika mainīta, proti, Komisija piemēroja pamatregulas 9. panta 6. punktu [68], un šajā regulā nekas nenorāda uz to, ka *Golden Step* dempinga starpība netika ņemta vērā šajā aprēķina metodē. Šajā ziņā no sprieduma *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome [69] izriet, ka Vispārējā tiesa konstatēja, ka *Golden Step* noteiktā dempinga starpība ir ņemta vērā, aprēķinot atlases vidējo svērto dempinga starpību [70]. Tiesa šo spriedumu atcēla, pamatojoties uz to, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi pamatregulas 2. panta 7. punktu [71]. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzēja neapšaubīja secinājumu, ka ir ņemta vērā *Golden Step* dempinga starpība vidējās svērtās dempinga starpības aprēķināšanai.

95. Tādējādi, ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, es uzskatu, ka dempinga starpība apavu ar ādas virsu eksportam ar Ķīnas un Vjetnamas izcelsmi apstrīdētajā regulā ir noteikta pareizi. Turklāt šis secinājums vienlīdz attiecas arī uz pagarinājuma regulu, ciktāl no tās izriet, ka ir pieņemta tā pati aprēķina metode [72].

4) Par zaudējumu un cēloņsakarības noteikšanu

96. Savā ceturtajā līdz sestajā jautājumā lietā C-659/13 iesniedzējtiesa lūdz Tiesai izlemt, vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiekot pārkāpts pamatregulas 3.–5. un 17. pants, jo sadarbojās pārāk mazs Kopienas ražotāju skaits un no izmeklēšanas materiālu pierādījumiem ir redzams, ka Kopienas ražošanas nozarei nodarītie zaudējumi tika vērtēti, izmantojot lielā mērā neprecīzu informāciju, kā arī tajā netika atbilstoši nodalīta un identificēta citu faktoru, kas rada zaudējumus, ietekme no iespējamās ar importu saistītā dempinga faktora ietekmes.

97. Vispirms ceturtajā jautājumā *C & J Clark* apgalvo, ka Savienības iestādes nav veikušas pareizu Kopienas ražošanas nozarei izraisīto zaudējumu novērtējumu, ciktāl tikai desmit Kopienas ražotāji tika atlasīti pārbaudei, un arī atbalstīja sūdzību, pārstāvot vien 4,2 % no Kopienas ražošanas nozares, kas ir ievērojami mazāk nekā pamatregulas 5. panta 4. punktā noteiktie 25 %.

98. Es nepiekrītu *C & J Clark* viedoklim.

99. Ir jāatgādina, ka šī regulas 5. panta 1. un 4. punktā ir noteikts, ka par dempingu uzskatāmas darbības pastāvēšanu, pakāpi un sekas sāk izmeklēt pēc rakstiskas sūdzības saņemšanas no Kopienas ražošanas nozares vai personas, kas rīkojas tās vārdā. Tā tas ir gadījumā, ja sūdzību atbalsta tie Kopienas ražotāji, kuru kopējā produkcija veido vairāk nekā 50 % no līdzīgā ražojuma kopējās produkcijas, ko saražo tās Kopienas ražošanas nozares daļa, kas vai nu atbalsta sūdzību, vai iebilst pret to. Tomēr izmeklēšana netiek uzsākta, ja tie Kopienas ražotāji, kuri nepārprotami atbalsta sūdzību, ražo mazāk nekā 25 % no kopējā saražoto līdzīgo preču apjoma, ko saražojusi Kopienas ražošanas nozare.

66 — Skat. apstrīdētās regulas preambulas 70.–72. apsvērumu.

67 — Skat. šīs regulas preambulas 146. apsvērumu.

68 — Turpat.

69 — T-407/06 un T-408/06, EU:T:2010:68.

70 — 103. punkts.

71 — Spriedums *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710, 34. punkts).

72 — Skat. šīs regulas preambulas 126., 127. un 130. apsvērumu.

100. Palielinoties Kopienas ražotāju skaitam, Komisija vispirms izlēma apkopot dažādu ar šiem ražotājiem saistītu informāciju ar anketas par tiesībām celt prasību palīdzību. Proti, ar šo anketu Kopienas ražotājiem bija jādara zināma to nostāja attiecībā uz iespējamu antidempinga izmeklēšanas uzsākšanu, vai viņi atbalsta sūdzību, iebilst pret to vai arī tiem nav nostājas attiecība uz to [73]. Tādējādi, kā Vispārējā tiesa norādīja savā spriedumā *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome [74], juridiskais pamats, uz kuru šī informācija tika pieprasīta, bija pamatregulas 5. panta 4. punkts. Turklāt šīs pašas anketas pielikumā bija iekļauts šīs regulas 4. un 5. pants. Tāpat kā Vispārējā tiesa es uzskatu, ka tas pierāda, ka Kopienas ražotāji līdz ar to apzinājās, ka minētās anketas mērķis ir noteikt, vai viņi atbalsta vai neatbalsta sūdzību, un ka viņiem šajā ziņā bija jāsniedz vairāki pierādījumi par dempinga, kaitējuma un cēloņsakarības starp abiem esamību [75], kas veido sūdzības elementus atbilstīgi pamatregulas 5. panta 2. punktam.

101. Secinājums, ko mēs no tā varam izdarīt, ir vienkāršs. Ar atbildi uz anketu par tiesībām celt prasību bija pietiekoši, lai pierādītu, ka 814 Kopienas ražotāji, pārstāvot vairāk nekā 40 % no Kopienas ražošanas, atbalsta sūdzību atbilstīgi šīs regulas 5. panta 4. punktam [76]. Tikai pēc tam, ņemot vērā šo ražotāju sniegtos faktus, Komisija atlasīja tos, kas vislabāk varēja pārstāvēt Kopienas ražošanu, lai veidotu paraugu atbilstīgi pamatregulas 17. pantam [77].

102. Tālāk no piektā jautājuma lietā C-659/13 izriet, ka iesniedzējtiesa šaubās arī par to, vai apstrīdētā regula ir spēkā esoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 3. panta 2. punkts un EKL 296. pants, jo no izmeklēšanas materiālu pierādījumiem ir redzams, ka Kopienas ražošanas nozarei nodarītie zaudējumi tika vērtēti, izmantojot lielā mērā neprecīzu informāciju.

103. Šajā ziņā *C & J Clark* skaidro, ka Komisija esot saņēmusi informatīvos ziņojumus, kas apšauba dažu Kopienas ražotāju antidempinga izmeklēšanas ietvaros sniegto informāciju. Tomēr Savienības iestādes, pamatojoties uz šiem ziņojumiem, nepārskatīja savus secinājumus par kaitējumu, un apstrīdētajā regulā nav minēti tā iemesli. Tādējādi tās neesot ievērojušas pamatregulas 3. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru zaudējumu noteikšanā pamatojas uz tiešiem pierādījumiem un objektīvu pārbaudi.

104. Ir jāpiemin, ka pamatregulas 3. panta 5. punktā ir norādīts, ka izpētē par importa dempinga ietekmi uz Kopienas ražošanas nozari ietvēra visu to ekonomisko faktoru un rādītāju novērtējumu, kas ietekmē nozares stāvokli. Tātad ir jāsecina, ka *C & J Clark* minētie un tās apsvērumu pielikumā apkopotie ziņojumi būtībā ir tikai presē izskanējuši apgalvojumi par krāpšanām un pārkāpumiem, ko esot izdarījuši Kopienas apavu ražotāji [78]. Līdz ar to Savienības iestādes antidempinga izmeklēšanā varēja pamatoti atturēties no šiem neatbilstošajiem un ar faktiem nepierādītajiem ziņojumiem, lai koncentrētos uz daudziem citiem būtiskiem un sarežģītiem elementiem, ko snieguši attiecīgie saimnieciskās darbības subjekti.

105. Visbeidzot savā sestajā jautājumā lietā C-659/13 iesniedzējtiesa jautā, vai apstrīdētā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts pamatregulas 3. panta 7. punkts, jo tajā netika atbilstoši nodalīta un identificēta citu faktoru, kas rada zaudējumus, ietekme no iespējamās ar importu saistītā dempinga faktora ietekmes, un tāpēc cēloņsakarība starp šo importu un Kopienas ražošanas nozarei nodarīto kaitējumu neesot noteikta pareizi.

73 — Skat. *C & J Clark* apsvērumu 43. punktu un 2. pielikumu. Skat. arī spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (T-401/06, EU:T:2010:67, 109. un 110. punkts). Es atgādinu, ka Tiesa atcēla šo spriedumu, pamatojoties uz to, ka Komisija nebija izvērtējusi TER pieprasījumu. Vispārējās tiesas konstatējumi šajos punktos tātad nav tikuši apšaubīti.

74 — T-401/06, EU:T:2010:67.

75 — 111. punkts.

76 — Skat. apstrīdētās regulas preambulas 155. un 158. apsvērumu.

77 — Skat. pagaidu regulas preambulas 65. apsvērumu un apstrīdētās regulas 57. pantu. Skat. arī *C & J Clark* apsvērumu 44. punktu.

78 — Skat. arī spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (T-401/06, EU:T:2010:67, 167. punkts).

106. Pēc *C & J Clark* domām, it īpaši Savienības iestādes neesot pietiekami novērtējušas zemo Kopienas ražošanas konkurētspēju, ietekmi, ko rada imports ar izcelsmi no trešajām valstīm, kā arī kvotu atcelšana importam no Ķīnas.

107. Ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai konstatētu kaitējumu Kopienas rūpniecības nozarei, ir jāveic daudzpusīgs ekonomisko apstākļu vērtējums, un šā vērtējuma pārbaudē tiesā tai jāaprobežojas ar pārbaudi, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi, vai izmantotie fakti ir patiesi, vai šo faktu vērtējumā nav pieļautas acīmredzamas kļūdas un vai nav pārkāptas pilnvaras. Par šādu gadījumu ir uzskatāma arī to faktoru noteikšana, kas izraisa kaitējumu Kopienas rūpniecības nozarei antidempinga izmeklēšanas ietvaros [79].

108. Kaitējuma noteikšanas laikā Savienības iestādēm ir pienākums pārbaudīt, vai kaitējums, ko tās vēlas novērst, izriet no subsidēta importa, un izslēgt kaitējumu, kas izriet no citiem faktoriem, īpaši tiem, kas izriet no pašu Kopienas ražotāju rīcības [80].

109. Šajā ziņā Savienības iestādēm ir jāpārbauda, vai šo citu faktoru ietekme nevarēja izjaukt cēloņsakarību starp attiecīgo importu, no vienas puses, un Kopienas ražošanas nozarei nodarīto kaitējumu, no otras puses. Tām ir arī jāpārbauda, vai kaitējums, ko radījuši šie citi faktori, ietekmē kaitējuma noteikšanu pamatregulas 3. panta 7. punkta izpratnē un vai līdz ar to noteiktā[-ais] kompensācija [antidempinga maksājums] nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai atlīdzinātu subsidētā importa radīto kaitējumu. Katrā ziņā, lai arī Savienības iestādes konstatē, ka par spīti šādiem faktoriem ar subsidēto importu radītais kaitējums ir vērā ņemams, saskaņā ar pamatregulas 3. panta 1. punktu ir jāpierāda cēloņsakarība starp šo importu un radīto kaitējumu Kopienas ražošanas nozarei [81].

110. Kaitējuma noteikšanā izmantoto citu faktoru atbilstības pārbaude ir saistīta ar daudzpusīgu ekonomisku vērtējumu, kurā, es atgādinu, Savienības iestādēm ir plaša rīcības brīvība. Šajā lietā no apstrīdētās regulas nepārprotami izriet, ka Savienības iestādes ir vērtējušas, vai Kopienas ražotājiem nodarīto kaitējumu nebija izraisījuši citi faktori, nevis subsidētais imports, it īpaši zemā Kopienas ražošanas konkurētspēja, ietekme, ko rada imports ar izcelsmi no trešajām valstīm vai kvotu atcēlums importam no Ķīnas [82].

111. Līdz ar to, ņemot vērā visus iepriekš minētos aspektus, es uzskatu, ka Savienības iestādes nav pieļāvušas kļūdu Kopienas ražošanai nodarītā kaitējuma un cēloņsakarības noteikšanā starp šo kaitējumu un attiecīgo subsidēto importu, uz kuru attiecas antidempinga pasākumi.

5) PTO Īpašās komisijas ziņojumu un noteikumu ietekme uz apstrīdēto regulu

112. Pirmajā jautājumā lietā C-34/14 iesniedzējtiesa apšauba to, vai apstrīdētā regula ir spēkā, ciktāl tā ir balstīta uz pamatregulas 9. panta 5. punktu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šī tiesību norma ir nesaderīga ar antidempinga līguma 6.10. un 9.2. pantu. Turklāt apstrīdētā regula esot spēkā neesoša tāpēc, ka *Golden Step* starpība neesot aprēķināta atbilstoši Antidempinga nolīguma 2.2.2. panta iii) punktam, saskaņā ar PTO Strīdu izšķiršanas organizācijas (turpmāk tekstā – "SIO") īpašo ziņojumu, pieņemtu strīdā "ES-Apavi" [83].

79 — Spriedums *TMK Europe* (C-143/14, EU:C:2015:236, 34. punkts).

80 — Turpat (35. punkts).

81 — Turpat (36. un 37. punkts).

82 — Skat. šīs regulas preambulas 222.–238. apsvērumu un pagaidu regulas preambulas 210.–231. apsvērumu. Šajā ziņā Vispārējai tiesai lietā, kurā tika taisīts spriedums *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (T-401/06, EU:T:2010:67), bija iespēja detalizēti vērtēt šos punktus, un tā noraidīja pamatu, saskaņā ar kuru cēloņsakarība starp subsidēto importu un Kopienas ražošanai nodarīto kaitējumu nebija pietiekami noteikta (190.–200. punkts). Es atgādinu, ka, lai gan Tiesa šo spriedumu atcēla, apelācijā Tiesa neapšaubīja Vispārējās tiesas konstatējumus.

83 — Skat. Īpašās komisijas ziņojumu ar nosaukumu "Eiropas Savienība – antidempinga maksājumi noteiktiem apavu veidiem no Ķīnas" (PTO dokuments WT/DS405/R).

113. Ir jāatgādina, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, ņemot vērā to raksturu un sistēmu, PTO izveides nolīgums, kā arī šī nolīguma 1., 2. un 3. pielikumā minētie nolīgumi (turpmāk tekstā visi kopā – "PTO nolīgumi") principā nav pieskaitāmi normām, uz kurām pamatojoties varētu tikt pārbaudīts Savienības iestāžu tiesību aktu tiesiskums [84]. Tā tas ir tikai gadījumā, kad Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā ir uzņēmusies šo nolīgumu ietvaros, un gadījumā, kad attiecīgajā Savienības tiesību aktā ir tieša atsauce uz precīziem šo nolīgumu noteikumiem, kad attiecīgajā gadījumā Savienības tiesa pārbauda Savienības tiesību akta vai aktu, kas pieņemti tā piemērošanai attiecībā uz šiem nolīgumiem, tiesiskumu [85].

114. Pēc iesniedzējtiesas domām, no pamatregulas preambulas 3. un nākamajiem apsvērumiem izriet, ka to tiesību normas ir grozītas kontekstā ar 1994. gadā noslēgto daudzpusējo tirdzniecības sarunu un jaunu nolīgumu par *GATT*, pie kura pieder arī Antidempinga nolīgums, VI panta īstenošanu. Līdz ar to jauno nolīgumu formulējumi "ir pēc iespējas jāievieš" [86] Savienības tiesību aktos. Savienības likumdevējam bija jāpieņem pamatregula, lai izpildītu tās starptautiskos pienākumus, un Tiesai tātad bija jākontrolē apstrīdētā regula no šo pienākumu viedokļa.

115. Tiesai nesen bija iespēja pieņemt nostāju šajā jautājumā. Būtībā savā spriedumā Komisija/*Rusal Armenal* [87] Tiesa atsevišķos gadījumos ir atzinusi, ka PTO antidempinga sistēma varētu būt izņēmums no vispārējā principa, ka Savienības tiesa nepārbauda Savienības tiesību tiesiskumu attiecībā uz to atbilstību PTO nolīgumu normām [88]. Tomēr, "lai konkrētā gadījumā tiktu pieļauts šāds izņēmums, vēl juridiski pienācīgi jāpierāda, ka likumdevējs ir izrādījis vēlmi Savienības tiesībās ieviest konkrētu pienākumu, kam piekrist PTO nolīgumu ietvaros" [89]. Šādā nolūkā nepietiek ar to, ka attiecīgā Savienības tiesību akta preambulā tiek vispārīgi norādīts, ka šis strīdīgais tiesību akts ir pieņemts, ņemot vērā Savienības starptautiskās tiesības. Turpretī ir nepieciešams, lai no konkrētā strīdīgā tiesību akta normas būtu secināms, ka ar to ir nodoms īstenot kādu noteiktu no PTO nolīgumiem izrietošu saistību [90].

116. Ar pamatregulas 9. panta 5. punktu tika ieviests īpašs režīms importam no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, proti, individuāla pieeja attiecīgajiem ražotājiem eksportētājiem. Tādas pieejas piešķiršana nodrošinās, ka tiek piemērota atsevišķa metode normālās vērtības aprēķināšanai.

117. Tiesas konstatējums attiecībā uz pamatregulas 2. panta 7. punktu [91] attiecas arī uz tās 9. panta 5. punktu. Faktiski no iepriekš minētā Komisijas paziņojuma izriet [92], ka gan IN, gan TER mērķis ir ņemt vērā uzņēmumu rašanos PTO dalībvalstīs, kurās nav tirgus ekonomikas, kas darbojas neatkarīgi no valsts, faktiski un juridiski brīvi nosakot savu pārdošanu eksportam. Tātad pamatregulas 9. panta 5. punkts ir Savienības likumdevēja gribas izpausme šajā jomā – izvēlēties Savienības tiesību sistēmai atbilstošu pieeju.

118. Šo secinājumu neliek arī apstrīdēt fakts, ka pamatregulas preambulas 5. apsvērumā ir noteikts, ka ir "pēc iespējas" jāievieš Antidempinga nolīguma normas Savienības tiesībās. Proti, šī vārdkopa ir jāsaprot tādējādi, ka, pat ja Savienības likumdevējs, pieņemot pamatregulu, bija iecerējis ņemt vērā Antidempinga nolīguma normas, tas tomēr nav paudis vēlmi transponēt katru no šīm normām minētājā regulā [93].

84 — Spriedums Komisija/*Rusal Armenal* (C-21/14 P, EU:C:2015:494, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

85 — Turpat (40. un 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

86 — Skat. pamatregulas preambulas 5. apsvērumu.

87 — C-21/14 P, EU:C:2015:494.

88 — 44. punkts un tajā minētā judikatūra.

89 — 45. punkts.

90 — 46. punkts.

91 — 48.–50. punkts

92 — Skat. 56. zemsvītras piezīmi.

93 — Skat. spriedumu Komisija/*Rusal Armenal* (C-21/14 P, EU:C:2015:494, 52. punkts).

119. Attiecībā uz SIO Īpašās komisijas ziņojuma ietekmi uz apstrīdētās regulas spēkā esamību ir jāatgādina, ka atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1515/2001 [94] 1. panta 1. punktam Padome pēc SIO pieņemta ziņojuma atbilstoši apstākļiem drīkst atcelt vai grozīt apstrīdēto pasākumu vai veikt jebkādus citus [atsevišķus] pasākumus, kurus uzskata par piemērotiem konkrētajos apstākļos. Ir jākonstatē, ka neviens atsevišķs pasākums netika veikts, lai atceltu vai grozītu *Golden Step* noteikto dempinga starpību. Ja Savienība nav gribējusi izpildīt konkrētu pienākumu, ko tā uzņēmusies Antidempinga nolīguma ietvaros, un ja, kā mēs to redzējām, pamatregulā nav tiešas atsauces uz konkrētām PTO nolīgumu normām, apstrīdētās regulas tiesiskums nav jāpārbauda, ņemot vērā minēto nolīgumu, kura interpretācija sniegta pēc tam SIO ieteikumos [95].

120. Tādējādi Tiesai nav jāvērtē apstrīdētās regulas spēkā esamība no Antidempinga nolīguma viedokļa un nav jāsaista ar PTO Īpašās komisijas ziņojumu.

C – *Par sprieduma Brosmann Footwear (HK) u.c./Padome, kā arī Zhejiang Aokang Shoes/Padome un apstrīdētās regulas spēkā neesamības izraisītajām sekām*

121. Lietas C-659/13 septītais jautājums un lietas C-34/14 otrā jautājuma a) daļa Tiesai liek pievērsties, pirmkārt, spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710) ietekmei uz citiem ražotājiem eksportētājiem un importētājiem un, otrkārt, apstrīdētās regulas spēkā neesamības sekām.

1) Par spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome, kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome sekām

122. Savā septītajā jautājumā Pirmās instances tiesa (finanšu tiesa) būtībā jautā Tiesai, vai lietās, kurās taisīti spriedumi *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710), apstrīdētās regulas atcelšanas sekas ir tādas, ka saskaņā ar šo regulu samaksātie antidempinga maksājumi nebija likumīgi maksājami Muitas kodeksa 236. panta 1. punkta pirmās daļas izpratnē.

123. Faktiski iesniedzējtiesa šajā jautājumā vēlas uzzināt, vai šādai atcelšanai ir sekas *erga omnes*.

124. Es atgādinu, ka Tiesa ar šiem spriedumiem atcēla apstrīdēto regulu "daļā, kas attiecas uz prasītājām" šajās lietās.

125. Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka Savienības tiesa, nepārsniedzot pilnvaras, nevar lemt *ultra petita*, lai atcelšanas apmērs nepārsniegtu to, ko lūdzis prasītājs [96]. Šajā ziņā Tiesa precizēja, ka, ja lēmuma adresāts izlemj iesniegt prasību par pasludināšanu par spēkā neesošu, Savienības tiesai ir jālemj tikai par tiem lēmuma elementiem, kas attiecas uz adresātu, un citi elementi, kas attiecas uz citiem adresātiem un kas nav apstrīdēti, neietilpst tā strīda priekšmetā, kurš jāizlemj Savienības tiesai [97].

126. Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka, lai gan Savienības tiesas sprieduma, ar kuru pasludināta tiesību akta spēkā neesamība, absolūtais spēks attiecas gan uz sprieduma rezolutīvo daļu, gan uz pamatojumu, kas ir tās būtisks atbalsts, tā sekas nevar būt tādas, ka par spēkā neesošu tiek pasludināts akts, kas tāpat ir nelikumīgs, bet kas nav iesniegts Savienības tiesas kontrolei [98].

94 — Padomes 2001. gada 23. jūlija Regula par pasākumiem, kurus Kopiena drīkst veikt aizsardzībai pret dempingu un subsidētu importu pēc ziņojuma, ko pieņēmusi PTO Strīdu izšķiršanas organizācija (OV L 201, 10. lpp.).

95 — Skat. šajā ziņā spriedumu *Ikea Wholesale* (C-351/04, EU:C:2007:547, 29.–35. punkts).

96 — Skat. spriedumu *Nachi Europe* (C-239/99, EU:C:2001:101, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

97 — Turpat (25. punkts un tajā minētā judikatūra).

98 — Turpat (26. punkts un tajā minētā judikatūra).

127. Tādējādi fakts, ka Tiesa atceļ apstrīdēto regulu lietās, kurās taisīti spriedumi *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710), ciktāl tā šajās lietās uzliek antidempinga maksājumu prasītājām, neietekmē citu šīs regulas elementu spēkā esamību, konkrēti – antidempinga maksājumus, kas piemērojami atsevišķu apavu ar ādas virsu importam, ko izgatavojuši citi ražotāji eksportētāji, it īpaši to, kuri apgādā *C & J Clark* un *Puma*, jo šie elementi neietilpa tā strīda priekšmetā, kurš bija jāizšķir Savienības tiesai [99].

128. Tādējādi apstrīdētās regulas atcelšana ar šiem spriedumiem nenozīmē, ka saskaņā ar šo regulu iekasētie antidempinga maksājumi nebija likumīgi Muitas kodeksa 236. panta 1. punkta pirmās daļas izpratnē attiecībā uz importētājiem, kurus apgādā citi ražotāji eksportētāji nekā tie, uz kuriem attiecas minētie spriedumi.

2) Par apstrīdētās regulas spēkā neesamības izraisītajām sekām

129. Ar lietas C-34/14 otrā jautājuma a) daļu Minhenes Finanšu tiesa vēlas noskaidrot, kādas būtu sekas, ja Tiesa pasludinātu apstrīdētās regulas spēkā neesamību.

130. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru "valsts iestāžu kompetencē ir noteikt sekas, kuras atbilstoši to tiesību sistēmai izriet no spēkā neesamības atzīšanas, kas nozīmē, ka antidempinga maksājumi, kuri iekasēti saskaņā ar attiecīgo regulu, pēc likuma nav bijuši maksājami [Muitas kodeksa] 236. panta 1. punkta izpratnē un ka muitas iestādēm principā tie ir jāatmaksā atbilstoši minētajai tiesību normai, ja vien ir izpildīti šai atmaksai paredzētie nosacījumi, tostarp minētā panta 2. punktā norādītais nosacījums" [100].

131. Tādējādi attiecībā it īpaši uz *Puma* ir jāatzīmē, ka pēc Tiesā pasludinātas antidempinga regulas spēkā neesamības saimnieciskās darbības subjekts principā vairs nevar pretendēt uz to antidempinga maksājumu atmaksu, ko tas ir samaksājis saskaņā ar šo regulu un kam šim nolūkam Muitas kodeksa 236. panta 2. punktā paredzētais trīs gadu termiņš ir beidzies. Ar šo tiesību normu nelikumīgi samaksāto muitas nodokļu atmaksai ir uzlikts trīs gadu ierobežojums.

132. Tādējādi uz lietas C-34/14 otrā jautājuma a) daļu ir jāatbild, ka *Puma*, kas ir cēlusi valsts tiesā prasību, kura vērsta pret lēmumiem, ar kuriem tam ir pieprasīts samaksāt antidempinga maksājumus atbilstoši apstrīdētajai regulai, kas ir Tiesā atzīta par spēkā neesošu, principā ir tiesības atsaukties uz šo spēkā neesamību valsts tiesā, lai panāktu šo maksājumu atmaksu atbilstoši Muitas kodeksa 236. panta 1. punktam. Valsts tiesai ir jānosaka, vai ir izpildīti šai atmaksai paredzētie nosacījumi, tostarp minētā panta 2. punktā norādītais nosacījums.

D – *Par neparedzētu apstākļu vai nepārvaramas varas jēdzienu Muitas kodeksa 236. panta izpratnē*

133. Sava otrā jautājuma b) daļā lietā C-34/14 iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesai nospriest, vai Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka apstrīdētās regulas pasludināšana par spēkā neesošu nozīmē "neparedzētus apstākļus", kas ir kavējuši ieinteresēto personu iesniegt savu iesniegumu trīs gadu laikā, tādējādi ļaujot tai pagarināt šo termiņu.

99 — Skat. šajā ziņā spriedumu *Nachi Europe* (C-239/99, EU:C:2001:101, 27. punkts).

100 — Skat. spriedumu *Trubowest Handel* un *Makarov*/Padome un Komisija (C-419/08 P, EU:C:2010:147, 25. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu *CIVAD* (C-533/10, EU:C:2012:347, 20. punkts).

134. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Tiesa savā spriedumā *CIVAD* [101] ir lēmusi, ka "regulas prettiesiskums nav nepārvaramas varas apstāklis šīs tiesību normas izpratnē, kura dēļ varētu tikt pagarināts trīs gadu termiņš, kurā importētājs var prasīt saskaņā ar šo regulu samaksātā ievedmuitas nodokļa atmaksu" [102].

135. Manuprāt, šī judikatūra ir piemērojama apstākļiem lietā C-34/14. Faktiski ir jāatgādina, ka "" neparedzētu apstākļu jēdziens ietver kā objektīvus, tā arī subjektīvus elementus, kur pirmie minētie attiecas uz neparastiem un ārpus ieinteresētās personas ietekmes esošiem apstākļiem, bet pēdējie – uz attiecīgās personas pienākumu nodrošināties pret neparasta notikuma sekām, veicot bez pārmērīgām pūlēm atbilstošus pasākumus [103]. Būtībā neparedzētu apstākļu jēdziens sakrīt ar nepārvaramas varas jēdzienu [104].

136. Līdz ar to Tiesas attīstītā argumentācija spriedumā *CIVAD* [105] ir jāpiemēro lietā C-34/14. Tādējādi samaksāto ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu atmaksa ir izņēmums no parastā ievešanas un izvešanas režīma, un tādēļ to paredzošās tiesību normas ir interpretējamas šauri, un neparedzētu apstākļu jēdziens Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē ir jāinterpretē šauri [106].

137. Turklāt Tiesa nosprieda, ka antidempinga regulas spēkā neesamība, kas ir objektīvs aspekts, nav uzskatāms par neparastu apstākli [107]. Jautājumā par subjektīvo aspektu ir jānorāda, ka *Puma* būtu varējusi iesniegt iesniegumu par atmaksu jau kopš pirmās antidempinga maksājumu samaksas saskaņā ar apstrīdēto regulu, tostarp lai apstrīdētu šīs regulas spēkā esamību, iesniedzot iebildi par prettiesiskumu valsts tiesā, kura varēs uzdot vai tai pat būs jāuzdod Tiesai prejudiciāls jautājums [108].

138. Tādējādi ir jāuzskata, ka, tā kā *Puma* bija iespēja apstrīdēt minētās regulas spēkā esamību pirms Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta pirmajā daļā paredzētā trīs gadu termiņa beigām, iesniedzot iesniegumu par saskaņā ar apstrīdēto regulu samaksāto muitas nodevu atmaksu, šīs regulas spēkā neesamība, ja Tiesa tādu tiešām konstatētu, nav uzskatāma par neparedzētu apstākli, kas būtu liedzis prasītājai pamatlietā iesniegt iesniegumu par atmaksu minētajā termiņā [109].

139. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka apstrīdētās regulas prettiesiskums nav nepārvaramas varas apstāklis šīs tiesību normas izpratnē, kura dēļ varētu tikt pagarināts trīs gadu termiņš, kurā importētājs var prasīt saskaņā ar šo regulu samaksātā ievedmuitas nodokļa atmaksu.

V – **Secinājumi**

140. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai atbildēt Pirmās instances tiesai (Nodokļu palāta) šādi:

1) Padomes 2006. gada 5. oktobra Regula (EK) Nr. 1472/2006, ar kuru uzliek galīgo antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, ko piemēro tādu konkrētu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, un Padomes 2009. gada 22. decembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1294/2009, ar ko pēc termiņa beigu

101 — C-533/10, EU:C:2012:347.

102 — 35. punkts.

103 — Skat. spriedumu *Bell* & *Ross*/ITSB (C-426/10 P, EU:C:2011:612, 48. punkts).

104 — Skat. rīkojumu *Faktor B. i W. Gęsina*/Komisija (C-138/14 P, EU:C:2014:2256, 20. punkts). Savā judikatūrā Tiesa nekad nav izmantojusi reālu šo divu jēdzienu nošķiršanu, atturoties pat vērtēt, vai šāda atšķirība īstenībā pastāv (skat. spriedumu *Bayer*/Komisija, C-195/91 P, EU:C:1994:412, 33. punkts).

105 — C-533/10, (EU:C:2012:347).

106 — 24. un 25. punkts.

107 — 30. punkts.

108 — 31.–33. punkts

109 — 34. punkts.

pārskatīšanas, kuru veica saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 384/96 11. panta 2. punktu, uzliek galīgo antidempinga maksājumu, ko piemēro dažu tādu Vjetnamas un Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, un ko attiecina arī uz šā paša ražojuma importu no Makao īpašās pārvaldes apgabala, neatkarīgi no tā, vai ražojumi ir vai nav deklarēti ar izcelsmi Makao īpašās pārvaldes apgabalā, ir spēkā neesošas, ciktāl Eiropas Komisija nav izskatījusi pārbaudei neatlasītu Ķīnas un Vjetnamas eksportētāju ražotāju pieprasījumus iegūt uzņēmuma, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, statusu un individuālu pieeju, neievērojot Padomes 1995. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 384/96 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis, 2. panta 7. punkta b) apakšpunktā un 9. panta 5. punktā minētās prasības;

2) Tiesas pasludinātā Regulas Nr. 1472/2006 spēkā neesamība lietās, kurās tika taisīts spriedums *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes* /Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710), ciktāl tā uzliek antidempinga maksājumu prasītājām šajās lietās, neietekmē citu šīs regulas elementu spēkā esamību, konkrēti – antidempinga maksājumus, kas piemērojami atsevišķu apavu ar ādas virsu importam, ko izgatavojuši citi ražotāji eksportētāji, jo šie elementi neietilpa tā strīda priekšmetā, kurš bija jāizšķir Savienības tiesai.

141. Es ierosinu Tiesai atbildēt Minhenes Finanšu tiesai šādi:

1) Regula Nr. 1472/2006 un Īstenošanas regula Nr. 1294/2009 ir spēkā neesošas, ciktāl Komisija nav izskatījusi pārbaudei neatlasītu Ķīnas un Vjetnamas eksportētāju ražotāju pieprasījumus iegūt uzņēmuma, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, statusu un individuālu pieeju, neievērojot Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktā un 9. panta 5. punktā minētās prasības;

2) tādam importētājam kā *Puma SE*, kas cēlis valsts tiesā prasību, kura vērsta pret lēmumiem, ar kuriem tam ir pieprasīts samaksāt antidempinga maksājumus atbilstoši Regulai Nr. 1472/2006, kas ir Tiesā atzīta par spēkā neesošu, principā ir tiesības atsaukties uz šo spēkā neesamību valsts tiesā, lai panāktu šo maksājumu atmaksu atbilstoši Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 236. panta 1. punktam. Valsts tiesai ir jānosaka, ka ir izpildīti šai atmaksai paredzētie nosacījumi, tostarp minētā panta 2. punktā norādītais nosacījums;

3) Regulas Nr. 2913/92 236. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka apstrīdētās regulas prettiesiskums nav nepārvaramas varas apstāklis šīs tiesību normas izpratnē, kura dēļ varētu tikt pagarināts trīs gadu termiņš, kurā importētājs var prasīt saskaņā ar šo regulu samaksātā ievedmuitas nodokļa atmaksu.